

Jon

Te Rono Tauareka Jon e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata *1.1—1.51*

Jisas e huri ake na mahi TeAtua *2.1—12.50*

Na takutaku hakaoti Jisas *13.1—17.26*

Jisas ku mate *18.1—19.42*

Jisas ku ora muri *20.1—20.29*

Na tattara hakaoti *20.30—21.25*

Te Tattara te Ora raa ku tipu tama

¹ Te Tattara raa ko na noho mai avare imua na mee hakaatoa nittipu ake; te Tattara raa e nnoho laaua ma TeAtua, tena te Tattara raa ko TeAtua koi. ² Te Tattara raa e nnoho laaua ma TeAtua i te kaamata roo. ³ TeAtua e pena na mee hakaatoa i na mahi Tama raa; ia se hai mee i roto te maarama nei ni tipu ake ma te Tattara raa seiroa. ⁴ Te Tattara raa ko te tahito te ora, tena te Ora raa e kou mai te Maahina i na tama hakaatoa. ⁵ Tena te Maahina raa e hakamaahina na kina e pouri raa, tena te pouri raa selavaa hoki te uhi te Maahina raa ki se maahina iho.

⁶ TeAtua e kauna ria mai Jon* te tama hakatae na tattara Aia raa ⁷ ki hamai no tattara ake na tama raa i te vahi te Maahina raa, ki lavaa na tama hakaatoa ellono raa te hakattina. ⁸ Jon sei ma ko te Maahina raa; e meia aia e hamai ki tattara ake na tama i te vahi te Maahina raa. ⁹ Teenei ko te Maahina hakamaoni roo,

---

* **1:6** 1.6 teenei ko Jon Baptis

te Maahina nei e hamai ki hakamaahina i aruna na tama hakaatoa.

¹⁰ Te Maahina raa ni noho i roto te maarama nei, ia niaina ma TeAtua e pena namee hakaatoa ina mahi Tama raa, e meia te maarama nei hakaatoa se illoa laoi Tama raa.

¹¹ Tama raa ni haere i te henua Aia ni matua mai raa, e meia na tama roo te matakaina Aia raa se hihai ki too Tama raa.

¹² Emeia e isi na tama ni too Aia, tena ki hakattina hoki Tama raa, tena Aia kikouake na mahi na tama raa ki mee pera ma ni tamalliki TeAtua.

¹³ Na tama raa se mee pera ma ni tamalliki TeAtua ina mahi koi laatou ia ma e mee laatou e hannau mai pera ma ni tamalliki na tama i te maarama nei, e meia TeAtua Hokoia ko te Tamana na tamalliki raa.

¹⁴ Te Tattara raa e hamai no tiputama, tena ki hamai ma na mahi hai mmahi no huri mai te hakamaoni TeAtua, tena Aia e noho hoki ma maatou. Maatou ekkite na mahi Aia, na mahi tera Aia ni too pera ma ko te tautahi Tama koi TeAtua.

¹⁵ Jon e tattara hoki i te Tama raa. Aia e tattara hakamaroa ma, "Teenei ko te tama Anau ni tattara atu kootou te saaita anau ni tattara ma, 'Tama raa e me ki hamai i muri anau, e meia Aia e hakanaani roo i aruna anau, maitaname Aia ko na noho mai roo i mua anau ni haanau mai.' "

¹⁶ Taatou hakaatoa e hakatapu ria, e mee te laoi Tama raa e isi raa, tena Aia e tauhano te hakatapu taatou na vahao roo hakaatoa.

¹⁷ TeAtua e kouake na tuaa raa iaa Moses, e meia te laoi ia ma te hakamaoni raa e hamai ma Jisas Krai.

¹⁸ Se hai tama ni kite TeAtua. Te Tamariki hokotahi raa koi, te Tama e ssau roo pera ma TeAtua

tera e noho i te vahi Tamana, tena ki hakari mai taatou ki illoa TeAtua raa.

Na tattara Jon te tama e hakoukou tapu na tama

(Matiu 3.1–12; Mak 1.1–8; Luk 3.1–18)

¹⁹ Na tama hakamattua na Jiu i roto Jerusalem raa e kauna na maatua ia ma na tama i te kaha Leviraa ki oo no vahiri ake Jon ma, “Koai akoe?”

²⁰ Ia Jon sekkaro hoki tetattara, tena aia ki tattara hakamatahua ake na tama raa ma, “Anau sei ma ko te Mesaia.”

²¹ Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, “Tena kaa akoe koai? Akoe ko Elaija?”

Tena Jon ki meake, “Seai, anau sei ma ko Elaija.”

Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, “Ako ko te Profet maatou e hakattari raa?”

Tena Jon ki meake, “Seai hoki.”

²² Kito na tama raa ki meake, “Tena iaa tattara mai ma akoe koai. Maatou e hihhai ki too ni tattara ki oo ma maatou no meake na tama ni kauna ria mai maatou raa. Ni tattara peehee akoe e isi ki tattara mai i te vahi akoe?”

²³ Tena Jon ki meake tetattara e mmau i roto te launiu profet Aisaia ma,

“Anau ko ‘tereo te tama e tattara i roto te kina e tuu mahoa raa ma:

Tanattana te mateara TeAriki† ki hamai vaa aruna!’ ”

²⁴ Kito na tama na Farisi ni kauna ki oo ake raa
²⁵ ku vahiri ake Jon ma, “Kame akoe sei ma

---

† **1:23** 1.23 TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. I roto te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

ko te Mesaia, ia seai ma ko Elaija, ia seai ma he profet, tena kaa akoe e hakoukou tapu na tama naea?"

²⁶ Tena Jon ki meake, "Anau e hakoukou tapu na tama ma te vai, e meia e isi te tama e tuu i roto kootou tera kootou se illoa. ²⁷ Tama naa e me ki hamai imuri anau, e meia anau setau hoki te ui na taka Aia e uru raa."

²⁸ Na tattara nei e kapihi mai i Betani i te vahi te anake i te riva Jordan raa; i te kina Jon e hakoukou tapu na tama raa.

Te Sipsip Te Atua

²⁹ Te aho taiao raa Jon ku kite Jisas e haere ake aia, tena ki meake, "Teenei ko te Sipsip Te Atua tera e me ki ssoro na hai sara te maarama nei raa itaha! ³⁰ Teenei ko te Tama anau etattara tesaa ita anau ni tattara atu ma, 'Eisi te tama e me ki hamai imuri anau, e meia Aia e hakanaaniuroo iaruna anau, maitaname Aia ko na noho mai roo avare imua anau ni haanau mai.' ³¹ Anau seiroa hoki ma te Tama raa koai, e meia anau e hamai no hakoukou tapu kootou ma te vai ma kilavaa kootou na tama Israel raa te illoa Tama raa."

³² Tena Jon kitattara ake na tama raa ma, "Anau e kite Te Anana Tapu raa ellee mai iraro pera ma he rupe no toko iaruna Tama raa.

³³ Tena anau seiroa ma teeraa ko te Tama raa, e meia Te Atua, te Tama ni kauna ria mai anau ki hakoukou tapu ma te vai raa ni tattara mai anau ma, 'Akoe e me ki kite Te Anana Tapu raa ellee mai iraro no toko iaruna he tama. Tena te Tama naa ko te tama e me ki hakoukou tapu ma Te Anana Tapu raa.' " ³⁴ Tena Jon ki meake, "Anau

ku kite te hakkatu nei, tena anau e meatu kootou pera ma te Tama nei ko te Tamariki TeAtua.”

Na disaipol kaamata Jisas

³⁵ Te aho taiao raa Jon ku tuu hoki i te kina raa ma tokorua na disaipol aia raa, ³⁶ ia te saaita aia ni kite Jisas ku haere hakaraka, tena aia ki meake tokorua raa ma, “Teeraa ko te Sipsip TeAtua!”

³⁷ Tokorua na disaipol raa ellono na tattara Jon raa, tena tokorua raa ki tauttari Jisas. ³⁸ Jisas e hakatike no kite tokorua raa e tauttari Aia, tena Aia ki vahiri ake, “Koorua e sесеe te aa?”

Tena tokorua raa ki meake, “Rabai, Akoe e nohonoho vaa hee?” (Rabai emee ma he “Tisa”.)

³⁹ Tena Jisas ki meake, “Oo mai kikkite koorua.” (Te mee raa kame kutae te haa te hiahi.) Kito tokorua raa ki oo laatou ma Jisas no kkite te kina Tama raa e nohonoho raa, tena tokorua kinnoho laatou ma Tama raa te aho naa hakaatoa.

⁴⁰ Teeraa tama tokorua raa ko Andru, te taina Saimon Pita raa. ⁴¹ Tena Andru ki haere no ttiri Saimon Pita, tena aia ki meake, “Maaua ekkite te Mesaia.” (Te tattara nei emee ma “Krais”.)

⁴² Tena aia ki too Saimon no oo laaua i te kina Jisas e noho raa.

Jisas ekkira ake Saimon, tena ki meake, “Te inoa akoeraa ko Saimon te tamariki Jon, e meia akoe e me ki hui Sifas.” (Te inoa nei emee ma “he hatu”.)

Jisas e kanna Filip laaua ma Nataniel

⁴³ Te aho taiao raa Jisas ku maanatu ma ki haere i Galili. Aia kuttiri Filip, tena ki meake, “Tautari mai Anau!” ⁴⁴ Filip he tama

i Betsaida, te matakaina Andru laaua ma Pita raa.
⁴⁵ Filip e haere no tiri Nataniel, tena ki meake,
 “Maatou kukite te Tama Moses e taataa i roto
 te launiu na tuua ia ma te tama hoki na profet raa
 ni tatta mai raa. Tama raa ko Jisas te tamariki
 Josep, te tama i Nasaret.”

⁴⁶ Kito Nataniel ki meake, “Aiea e isi te mee
 tauareka e lavaa te hamai i roto Nasaret?”

Tena Filip ki meake, “Hamai ki kite akoe.”

⁴⁷ Te saaita Jisas ni kite Nataniel e haere ake,
 Aia ku tattara ake i te vahi tama raa ma, “Teenei
 he tama hakamaoni Israel, tama nei se lavaa hoki
 te mariu!”

⁴⁸ Kito Nataniel ki vahiri ake Jisas, “Akoe e iroa
 peehee anau?”

Tena Jisas ki meake, “Anau e kite akoe e noho
 iraro telaakau fikraa i mua Filip ni haere atu
 no meatu akoe.”

⁴⁹ Kito Nataniel ki meake, “Rabai, Akoe ko
 te Tamariki TeAtua! Akoe ko te Tuku Israel!”

⁵⁰ Tena kito Jisas ki meake Nataniel, “Akoe
 ku hakatina koi e mee Anau e meatu ma Anau
 e kite akoe e noho iraro telaakau fik? Akoe
 e me ki kite na hakkatu e hakananniu i aruna
 te mee nei!” ⁵¹ Tena Jisas ki meake na tama raa,
 “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: kootou
 e me kikkite te vaelani raa etaaraki, tena
 na ensel TeAtua raa e oo i aruna, tena ki oo mai
 iraro i aruna te Tamariki te Tama nei.”

2

Te kai te avana i Kana

¹ Eisi te avana e me kittaohi i te matakaina
 i Kana i roto Galili i te aho tana hakatoruraa.
 Tetinna Jisas raa kutae i te kina raa, ² tena

na tama raa e aru hoki Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo ake i te kai te avana raa.
³ Na wain raa ku mmaha hakaatoa, tena Meri ki haere no meake Jisas ma, “Na tama raa ku se hai wain e me ki unu.”

⁴ Kito Jisas ki meake, “Taku tinna, akoe setau te mee mai Anau hea Anau e me ki pena, maitaname te saaita hakamaoni Anau kippena na mee raa se ki tae.”

⁵ Tena tetinna Jisas raa ki meake na tama e hehekau te hare raa ma, “Kootou kippena hea Tama nei e meatu kootou.”

⁶ Na Jiu raa etammaki roo na tuua i te vahi te ssoro na tinotama laatou ia ma alaa mee hoki ki matahua, tera hea na tama raa e hakattuu na lloo vai ellahi raa ki sossoro na rima laatou raa ki tautari na tuua raa. Te lloo hokotahi kaa pii kame etae peeraa sanahuru ma rima, seainaa tipurua ma rima na galon.

⁷ Tena Jisas ki meake na tama e hehekau te hare raa, “Utu na lloo raa kippii na vaitea.” Na tama raa e utu na lloo raa no ppoo oho roo,

⁸ tena Jisas ki meake na tama raa, “Ahu ni vai no kkave te tama hakamaatua te kai nei raa.” Na tama raa e ahu na vaitea ⁹ ku huri mo wain raa no kkave i te tama hakamaatua te kai raa, tena te tama raa ki kamata te vai raa. Te tama raa se iroa ma te wain raa e hamai i hee (e meia na tama hehekau ni ahu ake na wain raa hokolaatou koi e illoa); kito te tama raa ki kanna ake te tamatane e avana vahao nei raa ki haere ake, ¹⁰ tena aia ki meake te tama raa, “Na tama hakaatoa etaki na wain taualleka raa i mua, tena te saaita na tama hakaatoa ku vvare, tena laatou kutaki na wain setaualleka raa.

Emeia akoe e hakkapi na wain taualleka nei no tae roo te saaita nei!”

¹¹ Jisas e huri te mirakol kaamata nei i Kana i roto Galili; Aia e huri ake na mahi Aia raa i te kina raa, tena na disaipol Aia raa ku hakattina roo Tama raa.

¹² Imuri te kai te avana raa, Jisas ma te tinna Aia raa, na taina Aia raa, tena na disaipol Aia raa ku oo i Kaperneam no noho ellava na aho i te kina raa.

Jisas e haere i roto Hare Tapu

(Matiu 21.12–13; Mak 11.15–17; Luk 19.45–46)

¹³ Te saaita hoki te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena Jisas ki haere i Jerusalem. ¹⁴ Jisas e haere i roto te Hare Tapu raa no kite na tama e tataui na bulmakau, na sipsip ia ma na rupe, tena na tama hoki e sesenisi na sileni raa ennoho ma na tebol laatou raa. ¹⁵ Kito Jisas ki ssiri te maea raa, tena ki hakatui na manu raa hakaa-toa i aho ma te Hare Tapu raa; na sipsip ia ma na bulmakau raa hoki, tena ki hakahuri na tebol na tama sesenisi na sileni raa no masseu na sileni na tama raa; ¹⁶ tena Aia ki hai ake na tama ennoho ma na rupe raa, “Too na manu naa nokkave itaha ma te hare nei! Auu semee te hare te Tamana Anau nei pera ma he maket!” ¹⁷ Na disaipol Jisas raa ku mannatu na tattara i roto te Launiu Tapu ma, “Te hihai anau i te hare Akoe nei raa ettuni roo i roto anau pera ma he ahi.”

¹⁸ Tena na tama hakamattua na Jiura ku meake ma, “He mirakol peehee Akoe e lavaa te huri mai kikkite maatou pera ma Akoe e isi

na mahi hakamaoni ki hakaise na tama nei itaha?"

¹⁹ Kito Jisas kimeake, "Anau e me kiseu te Hare Tapu nei ki moe i raro, tena ku hakatuu hakaraoi te hare nei i roto e toru na aho."

²⁰ Tena na tama raa ki vahiri ake, "Ako e me ki hakatuu hakaraoi te hare nei i roto e toru na aho? Te Hare Tapu nei e too roo tipu haa ma ono na hetau ki pena!"

²¹ Emeia te hare tapu Jisas e tattara raa ko te tinotama Aia. ²² Tena te saaita Jisas ni ora muri itaha ma te mate raa, na disaipol Aia raa ku mannatu na tattara Aia ni tattara ake raa, tena ki hakattina na tattara te Launiu Tapu raa ia ma na tattara Jisas ni tattara ake laatou raa.

Jisas e iroa na tiputipu na tama hakaatoa

²³ Jisas koi noho i Jerusalem te saaita te Kai te Pasova raa, tena tammaki na tama ku hakattina Tama raa, e mee na mirakol laatou ekkite Tama raa e ppena raa. ²⁴ Emeia Jisas se huri ake roo te hakamaoni Aia i na tama raa, e mee Aia e iroa na hakataakoto na tama raa.

²⁵ Niaina se hai tama e tattara ake Jisas na hakataakoto na tama raa, emeia Jisas ko na iroa roo avare hea i roto na hatu manava na tama raa.

3

Jisas laaua ma Nikodimas

¹ Nikodimas he tama hakamaatua na Jiu, tena aia e hukui hoki ma te kudurana na Farisi raa.

² He poo hokotahi Nikodimas e haere ake iaa Jisas raa no vahiri ake Tama raa ma, "Rabai, maatou e illoa ma Ako e he tama Te Atua

e kauna ria mai. Se hai tama elavaa te ppena na mirakol Akoe e ppena raa kame TeAtua se hehekau i roto te tama naa.”

³ Kito Jisas ki meake, “Anau e meatu te hakamaoni: se hai tama elavaa tetae ite Hakamaatua ana ite Vaelani raa kame aia se haanau mai hakaraoi.”

⁴ Tena Nikodimas ki meake, “Te tama ku matua raa eme ki haanau mai hakaraoi peehee? Tetama ku matua selavaa te uru i roto te manava tetinna aia raa ki haanau mai hakaraoi!”

⁵ Kito Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni, se hai tama elavaa tetae ite Hakamaatua ana ite Vaelani raa kame aia se haanau mai ma te vai ia ma TeAnana Tapu.

⁶ Taatou e too na tinotama taatou nei i na maatua taatou, emeia taatou etoo na anana taatou raa i TeAnana Tapu.

⁷ Auu seoho emee Anau e meatu akoe pera ma kootou ki hannau mai hakaraoi. ⁸ Te matani raa e maairi mai te totoka hee aia e hihai ki maairi. Akoe erono te matani raa e maairi, emeia akoe se iroa ma te matani raa e hamai i hee, ia e haere i hee. Te matani raa e ssau pera ma na tama hakaatoa e hannau mai ma TeAnana Tapu raa.”

⁹ Tena Nikodimas ki meake, “Te mee nei e me ki kapihi mai peehee?”

¹⁰ Kito Jisas ki meake, “Akoe he tama hakamaatua e akoako i roto Israel, emeia akoe se iroa na tattara nei?”

¹¹ Anau e tattara atu te hakamaoni: maatou e tattara atu na mee maatou e illoa raa, tena ki tattara atu hoki na mee maatou ekkite raa, emeia se hai tama kootou e hihhai ki hakallono na tattara maatou raa.

¹² Kootou se hakattina Anau te saaita Anau

e tattara atu na mee i te maarama nei; kaa kootou eme kihakattina peehee kame Anau ni tattara atu na mee i te vaelani raa? ¹³ Se hai tama roo hokotahi ni haere i aruna i te vaelani, teeraa ko te Tamariki te Tama nei koi, te Tama ni hamai i raro i taha ma te vaelani raa.”

¹⁴ Te Tamariki te Tama nei e me kissau ria i aruna pera ma Moses nissau telapono e pena ina katanatea raa, ¹⁵ tena na tama e hakattina Tamaraa eme kitoo te ora e ora tahi. ¹⁶ Maitaname TeAtua elaoi mahi roo na tama i te maarama nei, tena Aia kikou mai te tautahi Tama Aia raa, tena na tama hakaatoa e hakattina i Tamariki raa selavaa te mmate, e meia na tama naa e me kitoo te ora e ora tahi. ¹⁷ Maitaname TeAtua se kou mai te Tamariki Aia raa i te maarama nei kimee mo tama hakatonutonu, e meia Aia e kou mai Tamariki Aia raa ki tokonaki na tama i te maarama nei raa ki ora.

¹⁸ Na tama e hakattina i te Tamariki TeAtua raa selavaa te hakatonutonu ria; e meia na tama se hakattina raa ko na hakatonutonu ria avare, maitaname laatou nise hakattina i te Tamariki TeAtua raa. ¹⁹ TeAtua eme kihakatonutonu na tama i te maarama nei raa peenei: te Maahina raa ku oti te hamai i te maarama nei, e meia na tama raa e hihhai koi te pouri raa, tena ki tiaki te Maahina raa, maitaname na tiputipu laatou raa e sakkino. ²⁰ Na tama hakaatoa e ppena na tiputipu sakkino raa se hihhai te Maahina raa, ia se hihhai hoki ki oo ake i te kina te Maahina raa, maitaname na tama raa se hihhai ma na tama ki illoa na tiputipu sakkino laatou raa. ²¹ Emeia na tama ni ppena na tiputipu e ttonu raa ku oo ake i te Maahina raa ma ki lavaa

te Maahina raa te huri ake pera ma laatou e hakallono no tauttari hea TeAtua e hihai raa.

Jisas laaua ma Jon Baptis

²² Tena kioti, Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i te matakaina Judia raa, tena Aia ki nnoho ma na tama raa e llava na aho no hakoukou tapu na tama raa. ²³ Jon hoki e hakoukou tapu na tama i Aenon, taapiri te matakaina i Salim raa, maitaname te kina raa e tammaki na vai. Na tama e ooake iaa Jon, tena aia ki hakoukou tapu na tama raa. ²⁴ (Te mee nei e kapihi mai i mua Jon ni ponotia i roto te hare karapusi raa.)

²⁵ E isi na disaipol Jon e hakataukoti ma na Jiu i te vahi te tuua kissorona mee ki matahua raa. ²⁶ Kito na disaipol Jon raa ki oo ake no meake Jon ma, “Rabai, akoe e maanatu tetanata nittuu koorua i te vahi te anake i te riva Jordan; te Tama akoe ni tattara mai raa? Te Tama raa ku kaamata no hakoukou tapu na tama te saaita nei, tena na tama hakaatoa ku oo ake i te Tama raa!”

²⁷ Kito Jon ki meake, “Se hai tama elavaa te isi na mee kame TeAtua sekouake nimee ma te tama raa. ²⁸ Kootou hokkootou ellono na maihu anau te saaita anau nitattara atu ma, ‘Anau seai ma ko te Mesaia, emeia anau ekaunaria mai koi ki hamai imua Tama raa.’ ²⁹ Kame hetaupeara e avana vahaonei, tena te hine aia e avana raa he hine aia, emeia te soalaoro te taupeara raa eme ki hihia roo te saaita aia e rono te reo te taupeara ku avana raa. Tera hea anau e hihia roo i roto anau. ³⁰ Te Tama naa eme ki haereroo no hakanaani, tena anau eme ki haere sara no mouraro.”

Jisas he Tama e hamai i te vaelani

³¹ Te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu i aruna na tama hakaatoa. Te tama e haanau mai i roto te maarama nei raa he tama te maarama nei, tena aia e me kitattara koi na mee i te maarama nei, e mea te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu i aruna na mee roo hakaatoa. ³² Tama raa e me kitattara mai na mee Aia n kite ia ma na mee Aia nirono raa, e mea se hai tama e hihai ki hakarono na tattara Tama raa. ³³ Tena te tama etautari na tattara Tama raa e me ki huri ake pera ma TeAtua e hakamaoni. ³⁴ Te Tama TeAtua e kauna ria mai raa etattara na tattara TeAtua, maitaname TeAtua e kou ake TeAnana Tapuraa kinoho i roto Tama raa. ³⁵ TeAtua elaoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki kou ake na mahi Tama raa ma ki rorohi na mee hakaatoa. ³⁶ Te tama e hakatina te Tamariki TeAtua raa e me ki too te ora e ora tahi; te tama se hakatina te Tamariki TeAtua raa se lavaa te too te ora e ora tahi, e mea aia e me ki too na hakalono llihu TeAtua.

4

Jisas ma te hine i Samaria

¹ Na Farisi raa kullono pera ma na tama Jisas e hakoukou tapu raa ku tammaki roo i aruna na tama Jon ni hakoukou tapu raa. ² (E mea te hakamaoni Jisas se hai tama ni hakoukou tapu, aaraa ko na disaipol Aia raa koi e hakoukou tapu na tama.) ³ Te saaita Jisas ni rono na tattara na tama raa, tena Aia ku tiaki Judia no vaakai i Galili; ⁴ tena ki haere vaa roto Samaria te saaita Aia ni vaakai raa.

5 Aia e haere vaa roto Samaria no tae te matakaina Saikar, semmao hoki ma te paupaku Jekop ni kou ake ma Josep, te tamariki aia raa. 6 Te vai Jekop ni keriraa e tuu i te kina raa, tena Jisas ki haere no noho i te vahi te vai raa e mee Aia ku naena te hahaere. Te mee raa kame ku tae te laa latea.

7 Tena he hine i Samaria ku hamai ki ahu na vai, tena Jisas ki meake te hine raa, "Ahu mai he vai ki unu Anau." 8 (Na disaipol Jisas raa e oo i roto te matakaina raa ma ki sui ni kai.)

9 Kito te hine raa ki meake, "Ako e he Jiu, tena anau he tama i Samaria. Kaa Ako e elavaa peehee te kainno mai anau ki ahu he vai ki unu Ako e?" (Na Jiu raa e ttapu te unu na kapu, ia te kkai na parete na tama i Samaria.)

10 Tena Jisas ki meake, "Kame koi ako e i roa na mee Te Atua e kou atu raa ia ma te Tama e kainno atu ako e ki ahu ake he vai raa, tena ako e ku kainno ake te Tama naa, tena te Tama naa e me ki kou atu te vai te ora raa."

11 Kito te hine raa ki meake, "Ako e se isi te puu, tena te vai nei hoki e nnoto. Kaa Ako e eme ki too te vai te ora naa i hee? 12 Jekop te tipuna taatou i mua raa e kou mai te vai nei ma maatou, tena aia ma na tamalliki aia raa ia ma na manu aia raa hakaatoa ni unuunu te vai nei. Eaa Ako e e maanatu ma Ako e e hakanaaniu i aruna Jekop?"

13 Tena Jisas ki meake, "Na tama hakaatoa e unu te vai nei raa e me ki hiunu hakaraoi, 14 emeia na tama e unu te vai Anau eme ki kou ake raa selavaa te hiunu hakaraoi. Te vai Anau e me ki kou ake raa e me ki mee pera ma

he vai e tere, tena te vai te ora raa e me ki kou ake te tama naa te ora e ora tahi.”

¹⁵ Kito te hine raa ki meake, “TeAriki, kou mai te vainaa ianau! Tena anau e me ki selavaa te hiunu hakaraoi, ia anau se lavaa hoki te hamai no ahuaahu tahi na vai.”

¹⁶ Tena Jisas ki meake te hine raa, “Haere no meake te avana akoe raa, tena koorua ku oo mai.”

¹⁷ Kito te hine raa ki meake, “Anau se isi te avana.”

Tena Jisas ki meake, “Akoe etattara te hakamaoni te saaita akoe e mee mai ma akoe se isi te avana. ¹⁸ Akoe ni avana erima nataanata imua, tena tetanata akoe enoho ma akoe te saaita nei raa seai ma he avana akoe hakamaoni. Akoe etattara mai Anau te hakamaoni.”

¹⁹ Kito te hine raa ki meake, “TeAriki, anau e kite pera ma Akoe he profet. ²⁰ Na tipuna maatou i Samaria raa elotulotu TeAtua iaruna te mouna nei, e meia kootou na Jiu raa e mee ma Jerusalem ko te kina hakamaoni maatou etau te lotulotu ake TeAtua.”

²¹ Tena Jisas ki meake te hine raa, “Akoe ki hakatina Anau, e mee e isi te saaita koi hamai tera natama selavaa te lotulotu ake TeAtua iaruna te mouna nei ia ma iroto Jerusalem.

²² Kootou na tama i Samaria raa se illoa te Tama kootou elotulotu raa; e meia maatou na Jiu raa e illoa te Tama maatou e lotulotu raa, maitaname te Tama e me ki tokonaki na tama ki ora raa e me ki hamai i Jerusalem. ²³ Emeia te saaita e me ki hamai raa ku oti te tae mai, te saaita na tama e me kilotulotu hakamaoni TeAtua ina mahi TeAnana Tapu raa, tena kulotu ake TeAtua

te lotulotu hakamaoni Tama raa e hihai raa.
²⁴ TeAtua ko TeAnana Tapu, tena na tama e lavaa koi telotu hakamaoni ake Tama raa ina mahi TeAnana Tapu.”

²⁵ Kito te hine raa ki meake Jisas, “Anau e iroa pera ma te Mesaia raa eme ki hamai, tena te saaita Aia e hamai raa, Aia eme ki hakari mai na mee roo hakaatoa.”

²⁶ Tena Jisas ki meake, “Teenei Anau nei, te Tama e tattara atu nei.”

²⁷ Na disaipol raa ku ttae ake te vahao naa, tena na tama raa e oho roo e mee laatou ekkite Jisas e tattara ma te hine raa. Emeia se hai tama na tama naa e vahiri ake te hine raa ma, “Hea akoe e hihai?” iaa se hai tama e vahiri ake hoki Jisas ma, “Aiea Akoe e tattara ma te hine raa raea?”

²⁸ Kito te hine raa ki tiaki te lloo vaitea aia raa no vaakai i te matakaina raa no tattara ake na tama i te kina raa ma, ²⁹ “Oo mai no mata te tama e hakari mai anau na mee hakaatoa anau ni ppena i mua raa. Eaa, te tama raa sei ma ko te Mesaia raa koi?” ³⁰ Kito na tama raa ki tiaki te matakaina laatou raa ma ki oo no mmata Jisas.

³¹ Te saaita naa hoki na disaipol raa ku hakorokoro ma Jisas ki too ni kai no kai.

³² Emeia Jisas e meake, “Anau e isi na kai e kai tera kootou se illoa.”

³³ Kito na disaipol raa ki vahihhiri hokolaatou ma, “E isi te tama ni kou ake na kai te Tama nei no kai?”

³⁴ Tena Jisas ki meake, “Anau ki tautari te hihai te Tama ni kauna ria mai Anau raa, tena ku hakaoti hea Aia ni kou mai Anau ki ppena raa, aanaa na kai Anau. ³⁵ Kootou e isi te tattara

ma, 'E haa na marama koi mmoe, tena taatou ku oo no haki na hua raa.' Emeia Anau e meatu kootou kikkira i roto na paupaku raa; na hua raa kulleu, tena kutau te haki. ³⁶ Tetama e haki no hakatau na hua raa e me ki tauiria ma te ora e ora tahi, tena tetama ettoriaa laua ma tetama e haki raa e me kihihhia hakaatoa. ³⁷ Tetattara emee ma, "Teeraa tama ettoria, tena teeraa tama ku haki raa," e hakamaoni roo. ³⁸ Anau ekauna kootou ki oo no haki na hua i roto na paupaku kootou se anaana raa; alaa tama ni hehekau i te paupaku naa, tena kootou e me ki too te laoi i na kahota na tama naa."

³⁹ Tammaki na tama i roto Samaria ku hakattina ia Jisas emee te hine raa ni tattara ake laatou ma, "Tama raa e hakari mai anau na mee hakaatoa anau ni ppena i mua raa."

⁴⁰ Tena tesaaita na tama i Samaria raa nittiri Jisas, na tama raa ku meake Tama raa ma kinnoho laatou, tena Jisas ki noho ma na tama raa e rua na aho.

⁴¹ Ia tammaki roo na tama ku hakattina e mee na tattara Tama raa, ⁴² kito na tama raa ki meake te hine raa, "Teinei maatou ku hakattina, ia maatou se mee ma e hakattina emee na tattara akoe ni tattara mai raa, e meia maatou e hakattina emee maatou hokomaatou roo kullono na tattara Tama raa, tena maatou ku illoa pera ma Tama raa ko te Tokonaki na tama te maarama nei."

*Jisas etokonaki tetamariki tetama haka-
maatua*

⁴³ Jisas enoho te matakaina raa e rua na aho no oti, tena Aia ki haere i Galili. ⁴⁴ Maitaname Jisas Hokoia ni tattara ma, "Te profet emee

ki se hihai ria i te matakaina roo aia.”⁴⁵ Te saaita Aia ni tae i Galili raa, na tama te matakaina raa ku too hakaraoi roo Tama raa, maitaname laatou ni oo i te Kai te Pasova i Jerusalem raa no kkite na mee hakaatoa Jisas ni ppena te saaita te kai raa.

⁴⁶ Kito Jisas ki vaakai i Kana i roto Galili i te kina Aia nihuri te vairaa mo wain. Tena he tama hakamaatua tetaumani, te tamariki aia raa e laavea i Kaperneam, e noho i te kina raa.

⁴⁷ Te saaita aia ni rono ma Jisas ku tae ake i Galili, te tama raa ku haere ake iaa Jisas no meake Tama raa ma ki oo laaua i Kaperneam no tokonaki te tamariki aia ku taapiri ki mate raa ki tauareka. ⁴⁸ Tena Jisas ki meake tama raa, “Kootou e hihhai ki kkite na mirakol ia ma na mee taualleka, tena kootou ki hakattina.”

⁴⁹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, “Te Ariki, hamai ki oo taaua imua te tamariki anau raa e mate.”

⁵⁰ Kito Jisas ki meake, “Haere, te tamariki akoe naa e me ki tauareka!”

Te tama raa e hakatina na tattara Jisas raa, tena aia ki haere. ⁵¹ Te tama raa koi haere atu koi, tena na tama hehekau aia raa ku oo ake no ttiri te tama raa iaruna te mateara, tena ki meake, “Te tamariki akoe raa ku tauareka!”

⁵² Kito te tamana te tamariki raa ki vahiri ake ma te tamariki raa e kaamata vahao hee no tauareka. Tena na tama raa ki meake, “Te vvela te tamariki raa e hopo te tahi te hiahi te aho raa.”

⁵³ Tena te tamana te tamariki raa ku maanatu ma teenaa ko te saaita roo Jisas ni meake aia ma, “Te tamariki akoe raa e me ki tauareka.”

Tena aia ma na tama te hare aia raa hakaatoa ku hakattina.

⁵⁴ Teenei ko te mirakol hakarua Jisas nippena te saaita Aia ni tiaki Judia no haere i Galili raa.

5

Jisas e tokonaki te tama no tauareka i te kina te vai

¹ Tena kiotiroo Jisas ku haere i Jerusalem e mee tekai erahi na Jiu raa e me kittaohi raa.

² Tena he vai i te kina raa e tuu taapiri te Totoka na Sipsip tera e isi e rima na paaro raa; te vai raa e hui ma Betesda i natattara na Hibru. ³ ⁴

E tammaki na tama lavvea e moemmoe vaa raro na paaro raa: na tama essenī, na tama na vae emmate ia ma na tama selavaa te hahaere. [Na tama raa emmoe no hakattari te vai raa ki mmioo, maitaname e isi roo na saaita te ensel TeAriki raa e me ki haere iho no mee te vai raa ki mmioo, tena te tama laavea kaamata roo e llee i roto te vai raa e me ki tauareka ma te maahana aia raa.] ⁵ Tena he tanata e laavea i roto tipu toru ma varu na hetau e moe i te kina raa. ⁶ Jisas e kite te tanata raa e moe i te kina raa, tena Aia e iroa ma te tanata raa e laavea te saaita roroa roo; kito Jisas ki meake te tanata raa, “Ako e e hihai ki tauareka?”

⁷ Kito te tanata e laavea raa ki meake, “TeAriki, se hai tama e me ki tokonaki kikkave anau te saaita te vai raa e mmioo; te saaita anau koi hahi i atu koi, teeraa tama ku tae koi i mua.”

⁸ Kito Jisas ki meake te tanata raa, “Mahike iaruna no too te moena akoe naa no haere.”

⁹ Te saaita naa koi te tanata raa ku tauareka, tena aia ki too te moena aia raa no haere.

Te aho Jisas e mee te tama raa no tauareka raa he aho te Sabat, ¹⁰ tena na tama hakamattua na Jiu raa ku meake tetanata ku tauareka raa ma, “Teenei he aho te Sabat, tena na tuua raa e mee ma e tapu akoe te amo te moena akoe naa i te aho nei.”

¹¹ Kito tetanata raa ki meake, “Te tama e tokonaki anau no tauareka raa e mee mai ma anau ki too te moena anau nei no haere.”

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake te tama raa, “Koai te tama e meatu ma akoe ki too te moena akoe naa no haere naa?”

¹³ Emeia tetanata ku tauareka raa se iroa ma Jisas koai, maitaname te kina raa e tammaki roo na tama, tena Jisas e haere uru koi vaaroto na tama raa no haere i taha.

¹⁴ Tena kioti Jisas kuttiri tetama raa iroto te Hare Tapu, tena Aia ki meake, “Hakarono, akoe ku tauareka vahao nei, tena hakaoti te ppena na mee sakkino, kaa sei na mee sakkino roo e me ki ttae atu akoe.”

¹⁵ Tena tetanata raa ki haere no tattara ake na tama hakamattua na Jiu raa ma teeraa ko Jisas ni tokonaki aia no tauareka. ¹⁶ Kito na tama raa ki kaamata no tattara sakkino roo iaa Jisas, e mee Tama raa e tokonaki tetanata raa no tauareka i te aho te Sabat. ¹⁷ Tena Jisas ki meake na Jiu raa, “Te Tamana Anau raa se hai vahao e hamaroroo, tera hea Anau e uata tahi koi.”

¹⁸ Te tattara nei e mee roo na hakataakoto na tama hakamattua na Jiu raa no mmaha ma ki taa Jisas ki mate, e mee Jisas se mee ma e seu koi na tuua te Sabat raa, e meia Tama raa e tattara hoki pera ma TeAtua ko te Tamana Aia, tena

na tattara Aia raa e huri ake pera ma laaua ma TeAtua e hokotahi.

Na mahi te Tamariki TeAtua

¹⁹ Kito Jisas ki meake na Jiu raa, “Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamariki TeAtua raa se lavaa te ppena na mee i te hakataakoto koi Aia; Aia e ppena koi na mee Aia e kite te Tamana Aia raa e ppena raa. Hea te Tamana raa e ppena, te Tamariki raa hoki e me ki pena. ²⁰ Maitaname te Tamana raa elaoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki huri ake na mee hakaatoa Aia e ppena raa. Tama raa e me ki huri ake te Tamariki Aia raa kippena na mee ellahiroo iaruna na mee nei, tena kootou e me ki mahharo. ²¹ Essau koi pera ma te Tamana raa e hakamahike na tama ku mmate raa, tena ki kou ake na ora na tama raa, tena te Tamariki raa hoki e me ki kou ake na ora na tama Aia ni hirihiri raa. ²² Te Tamana se hakatonutonu na tama, e meia Aia e kou ake na mahi hakaatoa te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama, ²³ ki lavaa na tama hakaatoa te hakammaha te Tamariki raa e ssau pera ma laatou e hakammaha te Tamana raa. Koai te tama se hakammaha te Tamariki raa, se hakammaha hoki te Tamana tera ni kauna ria mai Tama raa.

²⁴ “Anau e tattara atu te hakamaoni: na tama ellono na tattara Anau, tena ki hakattina i te Tama ni kauna ria mai Anau raa e me kitoo te ora e ora tahi. Na tama raa se lavaa te hakatonutonu ria, e meia na tama raa ku hhi itaha ma na mahi te mate no ora. ²⁵ Anau e tattara atu te hakamaoni: e isi te saaita koi hamai, e meia te saaita naa ku oti te tae mai,

te saaita na tama ku oti te mmate raa e me ki llono te reo te Tamariki TeAtua raa, tena na tama ellono te reo raa e me ki ora. ²⁶ Te Tamana raa ko te tahito te ora, ia tena Aia e kou ake hoki na mahi te Tamariki Aia raa ki tahito te ora e ssau pera ma Aia raa hoki. ²⁷ Tena Aia ki kou ake na mahi te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama, maitaname Tama raa ko te Tamariki te Tama nei. ²⁸ Auu se oho i na tattara Anau e mee ma; e isi te saaita koi hamai, te saaita na tama hakaatoa ni mmate raa e me ki llono te reo Anau, ²⁹ tena ku oo iho i taha ma na taruma laatou raa, tena na tama nippena na mee taualleka raa e me ki mahhike no ora, ia na tama eppena na mee sakkino raa e me ki mahhike no too na hakalono lihu.

Jisas ko te Tama TeAtua

³⁰ “Anau selavaa teppena he mee ina mahi Anau Hokonnau; Anau e hakatonutonu koi tautari hea TeAtua e mee mai Anau raa, tena te hakatonutonu Anau raa etonu, maitaname Anau sehahaivi ma kippena hea Anau e hihai, emeia Anau eppena hea te Tama ni kauna ria mai Anau raa e hihai.

³¹ “Kame Anau etattara koi ite vahi Anau Hokonnau, tena natattara Anau etattara raa se isi te hakamaoni. ³² Emeia e isi te tama e me ki tattara i te vahi Anau, tena Anau e iroa pera ma na tattara te tama raa e tattara i te vahi Anau raa e hakamaoni. ³³ Kootou ni kauna na tama kootou raa ia Jon, tena tama raa ki tattara atu ite vahi te hakamaoni raa. ³⁴ Anau setau hoki tessee he tama ite maarama nei ki tattara atu kootou ite vahi Anau; Anau etattara atu koi ma kitokonaki kootou ki ora. ³⁵ Jon e ssau

pera ma helamu eura ki hakamaahina atu kootou, tena kootou e hihhai ma ki hihhia paa saaita koi ite maahina tama raa. ³⁶ Emeia eisi namee etattara ite vahi Anau tera e hakanaaniu i aruna na tattara Jon raa: na mee anau eppena raa, aanaa ko namee te Tamana nikou mai Anau kippena raa, tena namee nei etattara ite vahi Anau, tena ki huriatu hoki pera ma te Tamana e kauna ria mai Anau. ³⁷ Tena te Tamana nikauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau. Kootou se hai vahao e llono te reo Tama raa, ia se kkite na karemata Tama raa, ³⁸ tena kootou ki settaohi mmau na tattara Tama raa i roto na hatu manava kootou, maitaname kootou se hakattina i te Tama Tama raa nikauna ria mai raa. ³⁹ Kootou e paupau te Launiu Tapu raa, maitaname kootou e mannatu ma kootou e me kilave te ora e ora tahi raa i roto te launiu raa. Tena te Launiu Tapu kootou e paupau raa etattara ite vahi Anau! ⁴⁰ Emeia kootou se hihhai ki oo mai Anau no too te ora e ora tahi raa.

⁴¹ “Anau se mee ma na tama te maarama nei raa ki hakammaha Anau. ⁴² Emeia Anau eiroa na tiputipu kootou, tena Anau eiroa hoki pera ma kootou selaoi hakamaoni TeAtua i roto na hatu manava kootou. ⁴³ Anau e hamai ma na mahi te Tamana Anau raa, emeia kootou se hihai kitoo Anau; ia tena kame hetama e hamai ite vahi aia hokoia, kootou e hihai roo ki too tama raa. ⁴⁴ Kootou e hihhai roo kame alaa tama e hakammaha kootou, emeia kootou se hahaivi ma ki mee TeAtua ki hakammaha kootou. Tena, kaa kootou e me kihakattina peehee Anau? ⁴⁵ Tena auu

se mannatu ma Anau ko te tama e me ki ppau atu na hai sara kootou raa i mua te Tamana Anau raa. Moses te tama kootou e hakattina raa ko te tama e me ki ppau atu na hai sara kootou ni ppena raa. ⁴⁶ Kame kootou ni hakattina hakamaoni Moses, kootou e me ki hakattina hoki Anau, maitaname tama raa ni taataa atu hoki i te vahi Anau. ⁴⁷ Emeia kootou se hakattina hea Moses ni taataa raa, tena kaa kootou e me ki hakattina peehee na tattara Anau raa?"

6

Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo (Matiu 14.13–21; Mak 6.30–44; Luk 9.10–17)

¹ Tena kioti Jisas kutere notae teeraa vahi te Namu Galili raa (te Namu nei alaa tama e kanna ma te Namu Taiberias). ² Tena he kanohenua e rahi roo e tauttari Jisas, maitaname laatou nikkite na mahi Tama raa ni tokonaki na tama e lavvea raa no taualleka. ³ Jisas ekake tepaa mouna nonnoho ma na disaipol Aia raa. ⁴ Te saaitanaa te Kai te Pasova raa kutaapiri hoki. ⁵ Jisas ekkira hakataka no kite te kanohenua e rahi roo ku ooake Aia, tena Aia ki kanna ake Filip, "Te kina hee taatou elavaa te sui nikai ellava ki haanai te kanohenua nei?" ⁶ (Jisas e meake koi ma ki haate Filip; e meia te hakamaoni, Aia ko na iroa roo avare hea Aia e me ki pena.)

⁷ Kito Filip ki meake, "Na tama nei hakaatoa selavaa te isi nakai kikkai kame taatou etoo rua huitarau na siliva ma ki sui nikai ki hannai na tama nei."

⁸ Tena teeraa disaipol hoki, Andru tetaina Saimon Pita raa ki meake, ⁹ "He tamariki tanata

i te kina nei e isi e rima na haraoa e pena i na bali ia ma erua naika. Emeia na meenei e me ki se tau roo ma te kanohenua nei.”

¹⁰ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Meake te kanohenua raa kinnoho iraro” (Te kina raa e h homo na veve roo hakaatoa.) Kito te kanohenua raa kinnoho iraro, tena te kooina na taanata raa hakaatoa kame e ttae rima simata.

¹¹ Tena Jisas kitoo na haraoa raa no lotuake TeAtua, tena ki vaevaeake inatama ennoho i te kina raa. Jisas e mee peeraa hoki na ika raa. Tena na tama raa hakaatoa e kkai roo no ppohu.

¹² Na tama raa e kkai roo no ppohu hakaatoa, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Hakanaopo na kai ettoe raa, taatou ki se kkai puamu.” ¹³ Kito na tama raa ki haere koko na muri haraoa ia ma naika na tama raa ni kkai no ttoe raa no sasao sanahuru ma rua na kete no ppii.

¹⁴ Te kanohenua raa kukkite te mirakol Jisas ni ppena raa, tena na tama raa kitattara ma, “Hakamaoni, te nei ko te Profet: te Tama te Launiu Tapuraa e tattara ma e me ki hamai i te maarama nei raa!” ¹⁵ Jisas e iroa pera ma na tama raa ku mee ma ki oo ake no ttaohi Aia ki mee mo tuku, tena Aia kitiaki na tama raa no haere Hokoia koi i te kina na mouna raa.

*Jisas e haere vaa aruna te lottai
(Matiu 14.22-33; Mak 6.45-52)*

¹⁶ Te saaita te mee raa ku hiahi, na disaipol Jisas raa ku oo i tai ¹⁷ no kakke te vaka raa no tere peeraa i Kaperneam, he matakaina e tuu i teeraa vahi te namo raa. Te mee raa kupoo, tena Jisas se ki tae ake roo ilaatou. ¹⁸ Te saaita naa

te matani raa ku kaamata no maairi, tena te moana raa hoki ku pepeau. ¹⁹ Na disaipol raa e aro no mmao roo itaha ma te henua raa*, tena laatou kukkite Jisas e haere ake vaa aruna te lottai no haere hakataapiri ake roo te vaka raa, tena na disaipol raa ku mattaku roo. ²⁰ Kito Jisas ki meake, "Auu se mattaku, te nei ko Nau!" ²¹ Na disaipol raa ku mee koi ma ki hakkake Tama raa i roto te vaka raa, tena te saaita naa koi te vaka raa ku tae i te kina laatou e tere raa.

Te kanohenua raa ku sesee Jisas

²² Te aho taiao raa te kanohenua ni nnoho teeraa vahira ku illoa ma teeraa he vaka hokotahi koi ni tautau i te kina raa. Na tama raa e illoa ma Jisas ni se kakke laatou ma na disaipol raa i roto te vaka raa; na disaipol raa ni tiaki Tama raa i te kina raa no tere. ²³ Tena alaa vaka e huro mai peeraa i Taiberias ku hakauu ake i te kina raa; te kina te kanohenua raa ni kkai na haraoa TeAriki ni hakatapu raa. ²⁴ Te saaita te kanohenua raa ku illoa pera ma Jisas ku sei i te kina raa ma na disaipol Aia raa, na tama raa ku kakke na vaka raa no huro peeraa i Kaperneam no sesee Jisas.

Jisas ko te Haraoa te Ora

²⁵ Te kanohenua raa kukkite Jisas i teeraa vahi te namo raa, tena na tama raa ki vahiri ake Tama raa ma, "Rabai, Akoe ni tae mai i te kina nei vahao hee?"

---

* **6:19** 6.19 English e hahaaite na mael ki haaite te mmao te kina, tena na tama raa kame ku mmao peeraa erima seinaa e ono na mael

26 Kito Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni: kootou e sесеe Anau raa e mee kootou nikkai na haraoa raa no ppo huroo kootou, ia te sесеe kootou raa se mee ma kootou e illoa na mirakol Anau raa.
 27 Auu se hakatettere mahi ina kai tera e me ki ppara raa, e meia hakatettere ina kai tera e me ki kou atu te ora e ora tahiraa. Aanei ko na kai te Tamariki te Tama nei e me ki kou atu kootou, maitaname TeAtua Tamana raa kuoti te tuku te hakamaatino Aia raa i aruna Tama raa.”

28 Kito na tama raa ki vahiri ake, “Kaa hea maatou e me ki ppena kilavaa maatou te ppena na mee TeAtua e hihai ma maatou ki ppena raa?”

29 Tena Jisas ki meake, “Teenei hea TeAtua e hihai ma kootou ki ppena: kootou ki hakattina i te Tama Aia ni kauna ria mai raa.”

30 Kito na tama raa ki meake, “He mirakol peehee Akoe elavaa te ppena ki hakattina maatou i Akoe? Hea Akoe e me ki ppena?”

31 Na tipuna maatou raa e kkai na ‘mana’ i te kina e tuu maho a raa, ia pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

‘Tama raa e kou ake na haraoa i te vaelani raa no kkai na tama raa.’”

32 Tena Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni, te haraoa Moses e kou atu raa sei ma ko te haraoa i te vaelani raa; teeraa ko te Tamana Anau raa e kou atu kootou te haraoa hakamaoni i te vaelani raa. 33 Maitaname te haraoa TeAtua e kou atu raa ko te tama e hamai i taha ma te vaelani ki kou atu te ora hakamaoni i na tama te maarama nei raa.”

34 Kito na tama raa ki meake, “Rabai, tauhano te kou mai te haraoa naa na vahao hakaatoa.”

³⁵ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau ko te Haraoa te Ora, na tama e oo mai Anau raa selavaa te hikkai, tena na tama e hakattina Anau raa selavaa te hiunu. ³⁶ Teenei Anau ku meatu kootou te saaita nei pera ma kootou e kite Anau, e meia kootou selavaa te hakattina Anau. ³⁷ Na tama hakaatoa te Tamana e kou mai Anau raa e me ki oo mai Anau. Anau selavaa te hakaise he tama na tama e oo mai Anau raa itaha, ³⁸ maitaname Anau se hamai itaha ma te vaelani ki ppena hea Anau e hihai, e meia Anau e hamai ki ppena te hihai te Tama e kauna ria mai Anau raa. ³⁹ Tena te Tama raa e hihai ma Anau ki selavaa te hakaise he tama na tama Aia e kou mai Anau raa, e meia ma Anau ki hakaora muri na tama raa hakaatoa i te aho hakaoti raa. ⁴⁰ Maitaname te Tamana Anau raa e hihai ma na tama hakaatoa ekkite te Tamariki Aia raa no hakattinaraa e me kitoo te ora e ora tahi. Tena Anau e me ki hakaora muri na tama raa i te aho hakaoti raa.”

⁴¹ Tena te kanohenua raa kukaamata no tamumu iaa Jisas, e mee na tattara Tama raa ma, “Anau ko te haraoa e hamai i te vaelani.”

⁴² Kito na tama raa ki meake, “Te tama nei ko Jisas te tamariki Josep raa, kaa seai? Taatou e illoa te tamana ia ma te tinna Aia raa. Kaa Aia e tattara peehee ma Aia e hamai i te vaelani?”

⁴³ Kito Jisas ki meake, “Auu se tamumu hokkootou. ⁴⁴ Se hai tama e lavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai tama naa iaa Anau, tena Anau e me ki hakaora muri tama naa i te aho hakaoti raa. ⁴⁵ Na profet raa e tatta ma, ‘Te Atua e me ki poroporo na tama hakaatoa.’ Na tama e llono no illoa na tattara Tama raa e me ki oo mai Anau. ⁴⁶ Te tattara nei se mee pera

ma eisi tetama nikite te Tamana, te Tama e hamai TeAtuaraa ko te Tama hokotahi koi tera nikite te Tamana raa. ⁴⁷ Anau e meatu te hakamaoni: te tama e hakatina raa e me ki too te ora e ora tahi. ⁴⁸ Anau ko te haraoa te ora. ⁴⁹ Na tipuna kootou raa ekkai na mana i te kina e tuu mahoaraa, e meia na tama raa e mmate koi. ⁵⁰ Emeia te haraoa e hamai i te vaelani raa e kee, e mee te tama ekai te haraoa naa selavaa te mate. ⁵¹ Anau ko te haraoa e ora tera e hamai i te vaelani. Kame hetama ekai te haraoa nei, tena aia e me kinoho tahiroo. Te haraoa Anau e me kikouake raa ko te tinotama Anau tera Anau e me kihoki atu kilavaa na tama te maarama nei raa te ora."

⁵² Te tattara nei e mee te kanohenua raa no hakatauttau hokolaatou. Na tama raa e vahihhiri ma, "Te Tama nei e me kikou mai peehee te tinotama Aia raa ki kkai taatou?"

⁵³ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e tattara atu te hakamaoni: kame kootou sekkai te tinotama, ia se unu te toto te Tamariki te Tama nei; kootou selavaa te isi na ora i roto kootou. ⁵⁴ Na tama ekkai te tinotama Anau raa, tena ki unu te toto Anau raa e me ki too te ora e ora tahi, tena Anau e me kihakaora muri na tama naa i te aho hakaotira. ⁵⁵ Maitaname te tinotama Anau raa ko te kai hakamaoni, tena te toto Anau raa ko te vai hakamaoni. ⁵⁶ Na tama ekkai te tinotama Anau, tena ki unu te toto Anau raa e noho i roto Anau, tena Anau e noho i roto na tama naa. ⁵⁷ Te Tamana e ora raa ni kauna ria mai Anau, tena Anau e ora e mee te Tama raa. Ia essau peeraa hoki, te tama ekai te tinotama Anau raa e me ki ora e mee Anau e noho. ⁵⁸ Ia teenei ko te haraoa e hamai i te vaelani; te haraoa nei e kee ma te haraoa

na tipuna kootou raa ni kkai raa. Na tama raa e nnoho roo no oti, tena ki mmate, e meia na tama e kkai te haraoa e hamai ite vaelani raa e me ki nnoho tahi roo.”

⁵⁹ Jisas e tattara na tattara nei te saaita Aia ni akoako i roto te harelotu na Jiu i Kaperneam raa.

Na tattara te ora e ora tahi

⁶⁰ Tammaki na tama e tauttari Jisas raa e llono na tattara nei, tena ki meake, “Na akoako nei e hainattaa roo. Koai na tama e lavaa te hakallono na tattara nei?”

⁶¹ Se hai tama e meake, e meia Jisas e iroa pera ma na disaipol Aia raa e tamumu i na tattara Aia raa, tena Aia ki meake na tama raa, “Eaa, na tattara nei e mee kootou no se hihhai ki tauttari Anau? ⁶² Kaa hea kootou e me ki mee, kame kootou ekkite te Tamariki te Tama nei e vaakai i aruna ite kina Aia ni noho i mua raa? ⁶³ Te Anana Tapu Te Atua raa e kou atu te ora, tena na mahi na tama te maarama nei raa ni mahi vare koi. Na tattara Anau e tattara atu raa e kou atu kootou Te Anana Tapu Te Atua tera e kou atu te ora raa. ⁶⁴ Emeia alaa tama kootou se hakattina.” (Jisas e iroa ite kaamata roo na tama tera e me ki se hakattina ia ma te tama e me ki kou ake Aia i na tama haeo raa.) ⁶⁵ Tena Aia ki meake hoki, “Teenei te hakataakoto Anau ni tattara atu kootou pera ma se hai tama e lavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai te tama naa iaa Anau.”

⁶⁶ Tena tammaki na tama ni tauttari Jisas raa ku huri no vakkai muri, na tama raa ku se tauttari hoki Tama raa he saaita. ⁶⁷ Kito Jisas ki vahiri ake

te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, “Kaa kootou, kootou e hihhai ki tiaki Anau hoki?”

⁶⁸ Tena Saimon Pita ki meake, “Te Ariki, kaa maatou e me kioo iaa aii? Akoe e hahaere ma na tattara te ora e ora tahi. ⁶⁹ Tena te saaita nei maatou ku illoa no hakattina pera ma Akoe ko te Tama e Tapu Te Atua.”

⁷⁰ Kito Jisas ki meake, “Anau ni hirihiri kootou te sanahuru ma rua na tama nei, kaa seai? Emeia he tama kootou he tipua sakkino!” ⁷¹ Jisas e tattara iaa Judas, te tama Saimon Iskar-iot raa. Maitaname Judas e me ki kou ake Jisas i na tama haeo raa, niaina ma aia he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa.

7

Na taina Jisas raa se hakattina Tama raa

¹ Tena kioti Jisas ku haere peeraa i Galili, tena Aia se hihai hoki ma ki haere vaaroto Judia, maitaname na tama hakamattua na Jiu i te kina raa e hihhai ma kitaa Aia ki mate. ² Te saaita hoki te Kai na Paa hare raa ku taapiri, ³ kito na taina Jisas raa ki meake Tama raa, “Tiaki te kina nei no haere i Judia kikkite na tama e tauttari Akoe raa na mee Akoe e me kippena raa. ⁴ Se hai tama e lavaa te huu he mee, kame aia e hihai ma na tama hakaatoa ki illoa aia. E mee Akoe e haere ppena na mee nei, tena ki huri ake na mee nei ma ki illoa na tama hakaatoa te maarama nei raa Akoe!” ⁵ (Na taina roo Jisas raa se hakattina hoki Tama raa.)

⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Te saaita hakamaoni Anau kippena na mee nei raa

se ki ttae mai, e meia na saaita hakaatoa ni saaita kootou. ⁷ Te maarama nei selavaa te kirilloto kootou, e meia te maarama nei e kirilloto Anau, maitaname Anau e tattara tahi ake pera ma na tiputipu laatou raa e sakkino. ⁸ Kootou ki oo i te kina te Kai raa. Anau selavaa te haere atu, maitaname te saaita hakamaoni Anau raa se ki tae." ⁹ Jisas e tattara ake peenei, tena ki noho koi i Galili.

Jisas ku tae i te kina te Kai na Hare taporo

¹⁰ Tena ki oti na taina Jisas raa ku oo i te kina te Kai raa, tena Jisas hoki e haere; e meia Aia e haere hemuu koi ma ki se illoa na tama raa. ¹¹ Na tama hakamattua na Jiu raa e sесе Jisas i te kina te Kai raa. Na tama raa e vahihhiri ma, "Teehee Aia naa?"

¹² Te kanohenua raa e tattara hemuu hokolaa-tou. Alaa tama e tattara ma, "Te Tama raa he tama tauareka." Tena alaa tama ki meake ma, "Seai, te Tama naa e mariu ake koi na tama."

¹³ Emeia se hai tama e tattara hakamaroa, maitaname na tama raa e mattaku i na tama hakamattua na Jiu raa.

¹⁴ Te Kai raa ku tae lottonu ma te hakaoti, tena Jisas ki haere i roto te Hare Tapu raa no kaamata no takutaku. ¹⁵ Na tama hakamattua na Jiu raa ku mahharo roo, tena ki meake, "Te Tama nei e iroa roo peehee namee hakaatoa ma Aia se skul raa?"

¹⁶ Kito Jisas ki meake, "Na mee Anau e akoako raa seai ma ni akoako Anau, e meia aaraa ni akoako Te Atua, te Tama ni kauna ria mai Anau raa. ¹⁷ Te tama e hihai ki ppena hea Te Atua e hihai raa e me ki iroa i te vahi na akoako Anau raa pera ma na akoako raa ni akoako

e o o mai TeAtua ma niakoako koi Anau etattara ite vahi Anau Hokonnau. ¹⁸ Te tama etattara ite vahi aia hokoia raa e hahaivi koi ki hakammaha te inoa aia hokoia. Emeia te Tama e hihai ki hakammaha te inoa te Tama ni kauna ria mai Aia raa e hakamaoni, tena Aia Hokoia etonu tahi. ¹⁹ Moses ni kou atu na tuaa raa, kaa sei? Emeia se hai tama kootou e tauttari na tuaa raa. Kaa kootou e hahaivi ma ki taa Anau ki mate naea?"

²⁰ Tena te kanohenua raa ki meake, "Ako e isi te tipua sakkino e tau i roto Ako e. Koai na tama e hahaivi ma ki taa Ako e ki mate naa?"

²¹ Kito Jisas ki meake, "Anau ni ppena te mirakol hokotahi* koi, tena kootou hakaatoa roo e mahharo. ²² Moses ni meatu kootou ki tuu te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki kootou (emeia Moses sei ma ko te tama e kaamata te mee nei, aaraa ko na tipuna kootou raa e kaamata), tena kootou ki tuu te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki kootou raa ite aho te Sabat raa. ²³ Kootou e ttuu te hakamaatino e tapu na tamalliki kootou raa ite aho te Sabat raa ma ki tautari na tuaa Moses raa, kaa kootou e lloto ma Anau e tokonaki te tama raa no tauareka ite aho te Sabat naea? ²⁴ Auu se hakatonutonu tautari hea kootou e kkite, e meia hakatonutonu tautari na tiputipu e ttonu."

Eaa, Jisas ko te Mesaia?

²⁵ Eisi na tama i Jerusalem e tattara ma, "Teenei sei ma ko te tama na tama hakamattua raa e hahaivi ma ki taa ki mate?"

---

* **7:21** 7.21 teenei ko te mirakol Jisas ni tokonaki te tama no tauareka ite Sabat

26 Kira ake! Tama raa ku tuu roo i mua na tama raa no tattara, tena laatou se hai tattara e meake te Tama raa! Eaa, na tama raa ku illoa hakamaoni ma teeraa ko te Mesaia! 27 Emeia te saaita te Mesaia raa e hamai raa, se hai tama e me ki iroa ma te Mesaia raa e hamai te matakaina hee. Emeia taatou hakaatoa kaa e illoa koi ma te Tama nei he tama i hee.”

28 Jisas e akoako i roto te Hare Tapu raa, tena Aia ki meake hakamaro roo ma, “Kootou e illoa hakamaoniroo Anau, tena e illoa hoki ma Anau e hamai i hee? Anau se hamai i te vahi Anau Hokonnau. Emeia te Tama e kauna ria mai Anau raa e tonu tahi. Kootou se illoa Tama raa, 29 e meia Anau e iroa Tama raa, maitaname Anau e hamai Tama raa, tena Tama raa e kauna ria mai Anau ki hamai.”

30 Tena na tama raa ku tattara ma ki hakapiki Tama raa, e meia se hai tama e ttaohi Tama raa, maitaname te saaita hakamaoni Aia raa se kitae. 31 Emeia tammaki na tama i roto te kanohenua raa ku hakattina iaa Jisas, tena ki meake, “Te saaita te Mesaia raa e hamai raa, eaa Aia e me kippena tammaki na mirakol peenei ma te Tama nei e ppena nei?”

Na soldia raa ku oo ma ki hakapiki Jisas

32 Na Farisi raa e llono na tattara te kanohenua raa e tattara hemuu iaa Jisas raa, tena laatou hakapaa ma na maatua hakananniu raa ku kauna na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ki oo no hakapiki Jisas. 33 Kito Jisas ki meake, “Anau e me ki nnoho ma kootou paa saaita koi, tena kioti Anau ku vaakai i te Tama nikauna ria mai Anau raa. 34 Kootou e me ki sесеe Anau, e meia kootou selavaa

ki k kite Anau, maitaname kootou se lavaa te oo i te kina Anau e me ki noho raa.”

³⁵ Na tama hakamattua na Jiu raa ku tattara hokolaatou ma, “Tama raa e mee ma Aia e me ki haere i hee kisekkite taatou Aia raa? Aia e me ki haere na matakaina na tama taatou raa e noho i roto Grik raa no akoako ake na tama raa? ³⁶ Tama raa e mee ma taatou e me ki sесе Aia, e me ia taatou se lavaa tekkite Aia, tena ma taatou se lavaa hoki te oo i te kina Aia e me ki noho raa. Tama raa e tattara maea?”

Te vai te ora e ora tahi

³⁷ Te aho hakaoti te Kai raa he aho e rahi roo, tena Jisas kimahike i aruna notattara hakamaroaro ma, “Te tama e hiunuraa ki hamai Anau, ³⁸ tena te tama e hakatina Anau raa e me ki hamai nouu.” Essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Te vai te ora raa e me ki tere iho itaha ma te vahi manava Tama raa.” ³⁹ Jisas e tattara peenei i te vahi Te Anana Tapu tera na tama e hakattina raa e me ki too raa. Te saaita naa Aia se ki kou ake Te Anana Tapu raa, maitaname Aia se ki haere no too na mahi Aia.

Te kanohenua raa ku hakatauttau hokolaatou

⁴⁰ E isi na tama i roto te kanohenua raa e llono na tattara Jisas raa, tena ki meake, “Te Tama nei ko te Profet Te Atua raa hakamaoni!”

⁴¹ Alaa tama e tattara ma, “Tama nei ko te Mesaia!”

E me ia alaa tama e tattara ma, “Te Mesaia raa se lavaa te hamai i Galili! ⁴² Te Launiu Tapu raa e tattara ma te Mesaia raa he mokopuna te Tuku Devit raa, tena Aia e me ki haanau mai i Betlehem, te matakaina Devit ni noho i mua raa.” ⁴³ Tena te kanohenua raa

ku hakatauttau hokolaatou e mee Jisas. ⁴⁴ Alaa tama e hihhai ki hakaipiki Tama raa, e meia se hai tama e kapake no ttaohi Tama raa.

Na tama hakamattua na Jiuraa se hakattina iaa Jisas

⁴⁵ Na soldia raa ku vakkai ake, tena na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ku vahiri ake na tama raa ma, “Kootou se too Tama raa no oo mai kootou raea?”

⁴⁶ Kito na soldia raa ki meake, “Se hai tama roo e tattara na tattara te Tama nei e tattara raa!”

⁴⁷ Kito na Farisi raa ki meake, “Eaa, Tama raa e mee kootou no vvare hoki? ⁴⁸ Kootou e illoa raa e isi te tama na tama hakamattua ia ma he Farisi ni hakatina Tama raa? ⁴⁹ Te kanohenua raa se illoa laoi na tuua Moses raa, tena na tama raa e me ki too na hakalono llihu TeAtua raa!”

⁵⁰ Tena he Farisi e noho i te kina raa, te inoa aia raa ko Nikodimas, teenaa ko te tama ni haere ake no mmata Jisas i mua raa. Tama raa e tattara ake na tama raa ma, ⁵¹ “I te vahi na tuua taatou raa; taatou se lavaa te kou ake na hakalono llihu te tama kame taatou se vahiri tama raa ki too taatou te hakamaoni na mee tama raa e ppena e ssara raa.”

⁵² Kito na tama raa ki meake, “Eaa, akoe he tama hoki i Galili? Paupau te Launiu Tapu raa ki iroa akoe pera ma se isi te profet e me ki haanau mai i Galili.”

8

Tehine epena te mee sakkino

[¹ Tena na tama hakaatoa ku vakkai i na hare laatou raa, e meia Jisas e haere i te Mouna

e hhomō na Oliv raa. ² Te tahata roo te aho taiao raa Jisas ku vaakai ake i te Hare Tapu. Na tama hakaatoa ku muimui ake Tama raa, tena Aia ki noho iraro no akoako ake te kanohenua raa. ³ Kito na tama poroporo na tuua raa laatou ma na Farisi raa ku kou ake te hine elaavea ria epena temee sakkino no hakatuu imua na tama raa hakaatoa. ⁴ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Rabai, na tama raa elaavea te hine nei epena temee sakkino. ⁵ Na tuua Moses raa emee mai taatou ma kame he hine epena temee sakkino peenei, tena na tama kumaka te hine naa na hatu ki mate. Tena kaa Akoe e maanatu maea?” ⁶ Na tama raa e vahiri ake peenei ma kitaaiki Jisas, kilavaa laatou te mmau tattara i Tama raa. Emeia Jisas e huru koi iraro no sisi te mata rima Aia raa i aruna te kerekere.

⁷ Na tama raa ettuu koi no vahihhiri ake Jisas na vahiri, tena Jisas ki hamatakkau i aruna no meake na tama raa, “Koi te tama kootou se isi na hai sara e ppena raa ku too te hatu kaamata raa noppehi te hine nei.” ⁸ Tena Aia ki huru hakaraoi i raro no sisi i aruna te kerekere. ⁹ Te saaita na tama raa nillono na tattara raa, na tama raa ku hakaatoa ku haere uhu taki ttahi no oo; kaamata ma na tama mattua raa. Tena Jisas Hokoia koi kuttoe, tena te hine raa hoki etuu i te kina raa. ¹⁰ Kito Jisas ki hamatakkau no tuu i aruna, tena ki meake te hine raa, “Na hee na tama naa? Eisi te tama ettoe ki mee mai ni tattara i te vahi akoe?”

¹¹ Tena te hine raa ki meake, “Te Ariki, se hai tama ettoe.”

Kito Jisas ki meake, “Tena Anau hoki se hai

tattara i te vahi akoe. Haere, tena auu se ppena hoki na mee sakkino.”]

Jisas ko te Maahina te maarama nei

¹² Tena Jisas ki tattara ake na Farisi raa hakaraoi. Jisas e meake ma, “Anau ko te Maahina te maarama nei. Koai te tama e tautari Anau e me kitoo te Maahina te ora, tena aia hoki selavaa te hahaere i roto te pouri.”

¹³ Kito na Farisi raa ki meake Jisas, “Tena te saaita nei Akoe ku tattara mai maatou i te vahi Akoe Hokkoe, e meia na tattara Akoe raa se isi roo te hakamaoni.”

¹⁴ Tena Jisas ki meake, “Niaina Anau etattara i te vahi Anau Hokonnau, hea Anau e meaturaa e hakamaoni, maitaname Anau e iroa tekina Anau ni hamai ia ma tekina Anau e me ki haere raa. Kootou se illoa tekina Anau ni hamai ia ma tekina Anau e me ki haere raa. ¹⁵ Kootou e hakatonutonu na mee hakaatoa tautari te hakataakoto te tama, e meia Anau se hai tama ni hakatonutonu.

¹⁶ Emeia peeraa Anau ki hakatonutonu na tama raa, tena te hakatonutonu Anau raa e me ki hakamaoni, maitaname Anau se mee ma Anau e hakatonutonu Hokonnau; te Tamana ni kauna ria mai Anau raa enoho ma Anau.

¹⁷ Emmau i roto natuaa kootou raa pera ma, kame tokorua na tama e hakattina te hakataakoto hokotahi, tena hea laaua etattara raa e hakamaoni. ¹⁸ Anau etattara i te vahi Anau Hokonnau, tena te Tamana ni kauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau.”

¹⁹ Kito na tama raa ki vahiri ake, “Teehee te Tamana Akoe naa?”

Tena Jisas ki meake, “Kootou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa hoki. Ia peeraa kootou ki illoa Anau; kootou e me ki illoa hoki te Tamana Anau raa.”

²⁰ Jisas e tattara ake na tattara nei hakaatoa i te kanohenua raa te saaita Aia ni akoako i roto te Hare Tapu i te kina na tama raa etukutuku na hoki raa. Ia se hai tama e hakapiki Tama raa e mee te saaita Aia e me ki taia ria no mate raa se ki tae.

Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haere

²¹ Tena Jisas ki meake hakaraoi na tama raa pera ma, “Anau e me ki haere itaha; kootou e me ki sесе Anau, tena kootou e me ki mmate i na hai sara kootou. Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haere raa.”

²² Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki tattara ma, “Tama raa e tattara ma taatou selavaa te oo i te kina Aia e me ki haere raa. Eaa, Aia e maanatu ma ki taa Aia Hokoia ki mate?”

²³ Tena Jisas ki meake, “Kootou ni tama te maarama iraro nei, e meia Anau e hamai i aruna. Kootou ni tama te maarama nei, e meia Anau seai ma he tama te maarama nei. ²⁴ Tera hea Anau e meatu ma kootou e me ki mate i na hai sara kootou raa. Tena kootou e me ki mmate i na hai sara kootou raa kame kootou se hakattina pera ma, ‘Anau ko Nau koi’.”

²⁵ Kito na tama raa ki meake, “Koai Akoe?”

Tena Jisas ki meake, “Anau e me ki tattara atu kootou peehee? ²⁶ Anau e tammaki na tattara ki tattara atu i te vahi kootou, ia tammaki hoki na tattara ki hai atu na haeo kootou raa. Te Tama ni kauna ria mai Anau raa e hakamaoni, tena

Anau e tattara ake te maarama nei na mee Anau e rono Aia e tattara mai Anau raa.”

²⁷ Na tama raa se illoa ma Jisas e tattara ake laatou i te vahi te Tamana. ²⁸ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Te saaita kootou e ssau te Tamariki te Tama nei i aruna raa, tena kootou e me ki illoa pera ma ‘Anau ko Nau koi’, tena kootou e me ki illoa pera ma Anau se ppena na mee i na mahi Anau Hokonnau, e meia Anau e tattara koi hea te Tamana e tattara mai Anau ki tattara atu raa. ²⁹ Tena te Tama e kauna ria mai Anau raa e noho ma Anau; Tama raa se hai vahao e tiaki Anau, maitaname Anau e ppena tahi hea Aia e hihai raa.”

³⁰ Tammaki na tama e llono na tattara Jisas raa ku hakattina Tama raa.

Te Hakamaoni raa e me ki hakattana kootou

³¹ Kito Jisas ki meake na tama e hakattina i Aia raa, “Kame kootou e tauttari na akoako Ana nei, tena kootou ni disaipol hakamaoni Anau; ³² kootou e me ki illoa te hakamaoni raa, tena te hakamaoni raa e me ki hakattana kootou.”

³³ Kito na tama raa ki meake, “Maatou ni mokopuna Abraham, tena maatou se hai vahao e hehekau ma na tama. Kaa he hakataakoto peehee Akoe e tattara ma, ‘Kootou e me ki hakattana ria naa’?”

³⁴ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou te hakamaoni: na tama hakaa-toa e isi na haisara raa ennoho iraro na mahi na haisara raa. ³⁵ Te tama hehekau raa seai ma hetama hakamaoni iroto te hare, e meia tetamariki raa hetama hakamaoni enoho tahi iroto te hare. ³⁶ Kame te Tama Te Atua raa

etokonaki kootou kittana, tena kootou eme kittana hakamaoni. ³⁷ Anau eiroa kootou ni mokopuna Abraham. Emeia kootou e hahai ma kitaa Anau ki mate, maitaname kootou se hihhai ki tauttari na akoako Anau raa. ³⁸ Anau etattara hea te Tamana Anau raa e huri mai Anau raa, e meia kootou e ppena hea te tamana kootou raa ni tattara atu kootou raa.”

³⁹ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Te tamana maatou raa ko Abraham.”

Tena Jisas ki meake, “Kame kootou ni tamalliki hakamaoni Abraham, tena kootou e me ki ppena na mee aia ni ppena raa. ⁴⁰ Anau na vahao hakaatoa e tattara atu kootou te hakamaoni Anau erono i TeAtua raa, e meia kootou e hahai ma kitaa Anau ki mate. Abraham se ppena na tiputipu peenei! ⁴¹ Kootou e ppena hea te tamana kootou raa ni ppena.”

Kito na tama raa ki meake, “TeAtua Hokoia koi ko te Tamana maatou eisi, tena maatou ni tamalliki hakamaoni Aia.”

⁴² Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kame TeAtua he Tamana kootou hakamaoni, kootou eme kilaoi Anau, maitaname TeAtua e kauna ria mai Anau, tera hea te aho nei Anau e noho i te kina nei. Anau se hamai te hihai Anau, e meia TeAtua e kauna ria mai Anau. ⁴³ Aiea kootou se illoa hea Anau etattara atu raea? E mee kootou se hihhai ki hakallono na tattara Anau raa. ⁴⁴ Kootou ni tamalliki Satan te tamana kootou raa, tena kootou e hihhai ki tauttari hea te tamana kootou raa e hihai. Te tama naa he tama taa tama kaamata mai roo i te kaamata, tena aia se hai vahao e tuu te vahi te hakamaoni, maitaname aia hokoia se isi te hakamaoni i roto aia. Te saaita aia e tattara te tattara mariu raa,

aia e ppena koi hea e tau ma aia raa, maitaname aia he tama tattara mariu, tena aia ko te tamana na tama hakaatoa e tattara malliu raa. ⁴⁵ Emeia Anau e tattara te hakamaoni tera hea kootou se hihhai ki hakattina Anau. ⁴⁶ Koai te tama kootou elavaa te mee mai te hakamaoni hea Anau e ppena e sara? Kame Anau e tattara atu te hakamaoni, tena kaa kootou se hakattina Anau naea? ⁴⁷ Tetama e hamai TeAtua raa e hakarono na tattara TeAtua. Emeia kootou seai ma ni tamalliki TeAtua, tera hea kootou se hihhai ki hakallono.”

Jisas ia ma Abraham

⁴⁸ Kito na tama raa ki vahiri ake Jisas, “Eaa, maatou esara te saaita maatou ni meatu pera ma Akoe he tama i Samaria, tena ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe?”

⁴⁹ Tena Jisas ki meake, “Anau se isi te tipua i roto Anau, tena Anau e hakammaha te Tamana Anau raa, emeia kootou se hakammaha Anau. ⁵⁰ Anau se hihhai ki ssau Anau Hokonnau i aruna. Emeia e isi te Tama e hihhai ki ssau Anau, tena Aia ko te Tama e me ki hakatonutonu. ⁵¹ Anau e meatu kootou te hakamaoni: koai te tama e tautari na tattara Anau raa se lavaa te mate.”

⁵² Kito na tama raa ki meake, “Te saaita nei maatou ku illoa te hakamaoni pera ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe! Abraham emate, tena na profetraa hoki e mmate, emeia Akoe e mee ma na tama e tautari na akoako Akoe raa se lavaa te mmate. ⁵³ Abraham, te tamana maatou raa emate; eaa Akoe e mee ma Akoe e hakanaaniu i aruna Abraham? Na profetraa hoki e mmate. Akoe e maanatu ma Akoe he tama peehee?”

⁵⁴ Kito Jisas ki meake, “Kame Anau e hakammaha Anau Hokonnau, tena te hakammaha Anauraa he mee vare koi. Te Tama e hakammaha Anauraa ko te Tamana Anauraa, te Tama kootou emee ma he Atua kootou raa. ⁵⁵ Kootou se illoa roo Tama raa, e meia Anau e iroa Tama raa. Kame Anau e tattara pera ma Anau se iroa Tama raa, tena Anau he Tama tattara mariu peenaa ma kootou. Emeia Anau e iroa Tama raa, tena Anau e tautari na tattara Tama raa. ⁵⁶ Abraham tetamana kootou raa e hihia ma aia e me ki kite te saaita Anau e hamai raa, tena aia ni kite no hihia roo.”

⁵⁷ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Akoe se tae tipurima na hetau te matua Akoe, tena Akoe e mee pera ma Akoe ni kite Abraham?”

⁵⁸ Tena Jisas ki meake, “Anau e meatu kootou te hakamaoniroo. Imua Abraham ni haanau mai, ‘Teenei Anau’.”

⁵⁹ Tena na tama raa kitoo na hatu raa ma ki maka Jisas, e meia Jisas e hakalluu Aia Hokoia, tena ki haere i taha ma te Hare Tapu raa.

9

Jisas e tokonaki te tama e haanau iho na karemata e sseni

¹ Jisas ku haere, tena Aia ki kite te tama na karemata e sseni kaamata mai roo te saaita aia ni haanau iho raa. ² Tena na disaipol Jisas raa ki vahiri ake Tama raa, “Rabai, ni haisara aii e mee te tama nei no sseni raa? Ni haisara aia ma ni haisara na maatua aia raa?”

³ Kito Jisas ki meake, “Seai ma ni haisara tetama nei ia ma ni haisara na maatua aia raa tera e mee na karemata tama nei no sseni.

Tama nei essen i ma kikkite kootou na mahi TeAtua tera e me kihuriake i roto te tama nei. ⁴ Tena taatou kitauhano teppena nauata te Tama ni kauna ria mai Anau raa te saaita te mee raa koi maarama; te poo e me kitae mai te saaita taatou ku se hai tama e uata. ⁵ Anau ko te Maahina te maarama nei te saaita Anau e noho i roto te maarama nei.”

⁶ Jisas etattara no oti, kito Aia ki saavare iaruna te kerekere raa, tena ki murumuru na saavare Aia raa ma na kerekere raa no pelapela, tena Aia kimmuru na karemata te tama raa, ⁷ tena kimeake, “Haere no huhui na karemata akoe raa i roto te Vai i Siloam.” (Te tattara nei e mee ma “Kauna”.) Kito te tama raa ki haere no huhui na karemata Aia, tena ki vaakai ake na karemata aia raa ku kkite.

⁸ Na tama te kauhare raa ia ma na tama ni kkite tama ni noho no kainonno i mua raa ku vahihhiri ma, “Te nei sei ma ko te tama kame e noho no kainonno raa?”

⁹ Tena alaa tama kimeake ma, “Te naa ko te tama naa koi,” e mea alaa tama e mee ma, “Sei, te tama naa essau roo pera ma te tama raa.”

Kito te taupearara kimeake hokoia ma, “Te nei ko nau koi.”

¹⁰ Kito na tama raa ki vahiri ake te taupearara, “Kaa akoe ku kite vahao nei naea?”

¹¹ Tena te tama raa kimeake, “Te tama e hui ma ko Jisas raa e murumuru na peela raa, tena kimmuru na karemata anau raa, tena Aia ki mee mai ma anau ki haere no huhui na karemata anau i Siloam. Kito anau ki haere,

ia te saaita koi anau ni huhui raa, anau kulavaa te kite.”

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake ma, “Teehee te Tama naa?”

Tena te tama raa ki meake, “Anau se iroa.”

Na Farisi raa ku lahulahu i te tama ku kite raa

¹³ Tena te kanohenua raa ki too te tama ku kite raa no kkave i na Farisi raa. ¹⁴ Te aho Jisas ni mee na peela raa no mmuru na karemata te tama raa no kite raa he aho te Sabat. ¹⁵ Tena na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma aia kulavaa te kite peehee. Kito te tama raa ki meake na Farisi raa, “Tama raa e mmuru na karemata anau raa ma na peela, tena ki oti anau ki huhui na karemata anau raa; teenei hea anau ku kite.”

¹⁶ Tena e isi na Farisi ki meake, “Te tama e pena te mee nei raa sei ma he tama e hamai TeAtua, maitaname Aia se tautari na tuua te Sabat raa.”

Emeia alaa tama etattara ma, “Te tama hai sara elavaa peehee teppena na mirakol peenei?” Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou.

¹⁷ Kito na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma, “Akoe e mee ma Tama raa e tokonaki akoe no kite, tena kaa akoe e maanatu ma Aia koai?”

Tena te tama raa ki meake, “Te Tama raa he Profet.”

¹⁸ Na tama hakamattua na Jiu raa se hihhai ki hakattina pera ma te tama raa i mua raa e sseni, tena te saaita nei ma aia ku kite hakaraoi. Kito na tama raa ki kanna ake na maatua te tama raa ¹⁹ no vahiri ake tokorua raa ma, “Teenei he tama koorua? Koorua e mee ma te tama nei e sseni te saaita aia ni haanau mai raa;

kaa te tama nei kulavaa peehee te kite te saaita nei?"

²⁰ Kito na maatua te tama raa ki meake, "Maaua e illoa ma teenei he taupeara maaua, tena maaua e illoa ma nakaremata aia raa e sseni te saaita aia ni haanau iho raa. ²¹ Emeia maaua se illoa ma aia ku kite peehee te saaita nei, iaa maaua se illoa hoki te tama ni tokonaki te tama nei no kite raa. Vahiri ake te tama nei; aia ku matua, tena aia hokoia e lavaa te tattara atu kootou!" ²² Na maatua te tama raa e tattara peenei raa emee laua e mattaku i na tama

hakamattua na Jiu raa, maitaname na tama raa kuoti te tattara no tonu ma kame he tama e hakatina ma Jisas ko te Mesaia, tena te tama naa eme ki hakatuu ria itaha ma te hare lotu. ²³ Tera hea na maatua te tama raa e meake ma, "Vahiri ake te tama nei; aia ku matua, tena aia eme ki tattara atu hokoia!"

²⁴ Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki kann ake te taupeara raa ki haere ake hakaraoi, tena laatou ki meake, "Tattara mai te hakamaoni i mua TeAtua pera ma akoe eme ki tattara te hakamaoni! Maatou e illoa ma te Tama e tokonaki akoe no kite raa he tama hai sara."

²⁵ Kito te taupeara raa ki meake, "Anau se iroa, Aia he tama hai sara ma seai, emeia te mee hokotahi koi anau e iroa raa: anau e iroa pera ma anau ni mee raa e sseni, tena te saaita nei anau ku kite."

²⁶ Tena na tama raa ki vahiri ake, "Kaa Tama naa e mee peehee akoe? Aia e mee peehee akoe no kite?"

²⁷ Kito te taupeara raa ki meake, "Anau kuoti te meatu kootou, tena kootou se hihhai

ki hakallono. Aiea kootou e hihhai killono hakaraoi naea? Kame ko kootou hoki e hihhai ki mee pera ma ni disaipol Tama raa?"

²⁸ Kito na tama raa ku hai ake hakasakkino roo i te taupeara raa, tena ki meake, "Ako e avare he disaipol Tama raa; e meia maatou ni disaipol Moses. ²⁹ Maatou e illoa ma TeAtua ni tattara ake Moses; e meia maatou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee!"

³⁰ Kito te taupeara raa ki meake, "Anau e mahharo ina tattara naa! Kootou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee, e meia Aia e tokonaki anau no kite! ³¹ Maatou e illoa TeAtua se hakarono na tama hai ssara; Tama raa e hakarono na tama e hakammaha Aia raa, tena kippena hea Aia e hihhai ma na tama raa ki ppena raa. ³² Taatou se hai vahao roo ni llono i mua te saaita te maarama nei ni tipu ake ma he tama ni tokonaki te tama karemata sseni peenei no kite. ³³ Kame te Tama naa seai ma he tama TeAtua e kauna ria mai, tena te Tama naa se lavaa hoki te ppena he mee."

³⁴ Kito na tama raa ki meake, "Ako e haanau no matua mai ma na haisara, tena ako e hihhai ma ki akoako mai maatou?" Tena na tama raa ki hakatuu te taupeara raa i taha ma te hare lotu.

Na tama e sseni

³⁵ Te saaita Jisas ni rono hea ni kapihiake te taupeara raa, tena Aia ki haere no mmata te taupeara raa, tena ki vahiri ake te taupeara raa, "Ako e hakatina i te Tamariki te Tama nei?"

³⁶ Tena te taupeara raa ki meake, "Hakari mai te Tama naa ki roa anau, ki lavaa anau te hakatina Tama naa!"

37 Tena Jisas ki meake, “Akoē ku oti te kite te Tama naa, te nei Aia nei e tattara ma akoē te saaita nei.”

38 Kito te taupeara raa ki meake, “Te Ariki, anau ku hakatina,” tena aia ki tuturi i mua Jisas.

39 Tena Jisas ki meake, “Anau e hamai i te maarama nei ki hakatonutonu, ki lavaa na tama e sseni raa te kkite, tena na tama e kkite raa ki sseni.”

40 E isi na Farisi e ttuu i te kina raa no lloho na tattara Jisas raa, tena na tama raa ki vahiri ake Jisas ma, “Hakamaoni Akoē kame e tattara ma maatou hoki e sseni nee?”

41 Kito Jisas ki meake, “Kame kootou e sseni, tena na hakataakoto kootou raa se lavaa te haeo ma kootou e ssara, e meia kame kootou e mee ma kootou e kkite, tena na hakataakoto kootou raa e me ki haeo ma kootou e ssara.”

10

Te tattara hurihuri te tama rorohi na sipsip

1 Tena Jisas ki meake, “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: te tama seuru tonu te totoka raa, tena kikake na vahi te hare na sipsip e moemmoe raa he tama kairarao, iaa he tama sakkino. 2 Te tama euru tonu te totoka raa ko te tama e rorohi na sipsip raa.

3 Te tama e tuu te totoka raa e me ki taaraki te totoka raa ki uru te tama raa; na sipsip raa e lloho te reo tama raa te saaita aia e kakanna na inoa na sipsip raa, tena ku hakattaki na manu raa i aho. 4 Te saaita na sipsip raa ku ttae i aho hakaatoa, te tama raa e me ki haere i mua na sipsip raa, tena na sipsip raa e me ki tauttari aia, maitaname na manu raa e illoa

te reo tama raa. ⁵ Na sipsip raa se lavaa te tauttari he tama peeraa hoki; e meia na manuraa e me ki huro i taha ma te tama raa, maitaname laatou se illoa te reo te tama raa.”

⁶ Jisas e tattara ake te tattara hurihuri nei, e meia na tama raa se illoa te hakataakoto te tattara hurihuri raa.

Jisas te Tama hakamaoni e rorohi na sipsip

⁷ Kito Jisas ki meake hakaraoi, “Anau e meatu te hakamaoni: Anau ko te totoka te hare na sipsip. ⁸ Na tama hakaatoa ni oo mai i mua raa nitama kailallao, ia nitama sakkino, e meia na sipsip raa se hihhai ki hakallono na tama raa. ⁹ Anau ko te totoka. Na tama e oo mai Anau raa e me ki ora; na tama raa e me ki oo mai i hare, tena ku oo iaho no sесеe na kai. ¹⁰ Na tama kailallao raa e oo mai koi ki kailallao, ki taa kimmate, tena kuseu kootou. Anau e hamai ma ki tokonaki kootou ki too te ora; te ora tera e pii na mee taualleka raa.

¹¹ “Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip, Anau etanattana kimate ma na sipsip raa. ¹² Te saaita te tama na tama raa ni too ma ki rorohi na sipsip raa e kite te poi kai tama raa ku haere ake, te tama raa e me ki tiaki na sipsip raa no tere itaha, tena te poi kai tama raa e me ki oho ake na sipsip raa, tena na sipsip raa hakaatoa ku maaseu no huro. ¹³ Te tama na tama raa e too ki rorohi na sipsip raa e tere itaha e mee aia sei ma ko te tama hakamaoni ki rorohi na sipsip raa. ¹⁴ ¹⁵ Tena Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip raa. Essau pera ma te Tamana e iroa Anau, tena Anau e iroa te Tamana, ia essau

hoki pera ma Anau e iroa na sipsip Anau raa, tena na sipsip Anau raa e illoa Anau. Tena Anau etanattana ki mate ma na sipsip raa. ¹⁶ E isi alaa sipsip Anau sei iroto te hare nei. Anau e me ki kou mai laatou hoki; na manuaa e me ki hakallono tere o Anau raa, tena laatou e me ki o mai no hakapaa hakaatoa, tena he tama hokotahi koi e me ki rorohi laatou.

¹⁷ “Te Tamana elaoi Anau, maitanama Anau etanattana ki hoki atu te ora Anau raa ma kilavaa Anau te too muri te ora Anau raa hakaraoi. ¹⁸ Sehaitama e me ki too te ora Anau raa itaha ma Anau. Anau e hoki atu te ora Anau i te hihai Anau. Anau e isi na mahi ki hoki te ora Anau raa, tena Anau e isi na mahi hoki ki too muri te ora Anau raa. Te nei hea te Tamana e tattara mai Anau ki ppena.”

¹⁹ Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou, e mee na tattara Jisas raa. ²⁰ Tammaki na tama e tattara ma, “Tama naa e isi te tipua! Tama naa ku vvaere! Aiea kootou e hakallono Tama naa naea?”

²¹ Emeia alaa tama e tattara ma, “Te tama e isi te tipua iroto aia selavaa te tattara peenei! Te tipua selavaa te mee na tama karemata sse ni raa ki k kite!”

Te kanohenua raa se hihai ki hakattina Jisas

²² Teena ko te saaita te haumallii, tena te kanohenua Jerusalem raa kukkai te Kai na Jiu raa e tataohi ki mannatu te Hakatapu te Hare Tapu. ²³ Jisas e hahaere vaa te kina te Paaro Solomon iroto te Hare Tapu raa, ²⁴ tena te kanohenua raa ki hakutu ake ia Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa ma, “Akoe

e mee roo maatou ki hakattari te saaita roroa roo. Tattara mai te hakamaoni: Akoe ko te Mesaia?"

²⁵ Kito Jisas ki meake, "Anau ku oti te meatu kootou, e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau. Na mee Anau e ppena i na mahi te Tamana Anau raa e huri atu ki illoa kootou koai Anau, ²⁶ e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau, maitaname kootou seai ma ni sipsip Anau. ²⁷ Na sipsip Anau raa e hakallono tero Anau; Anau e iroa laatou, tena laatou e tauttari Anau. ²⁸ Anau e kouake laatou te ora e ora tahi, tena laatou se lavaa roo te mmate. Se hai tama e lavaa te too laatou itaha ma Anau. ²⁹ Hea te Tamana e kou mai Anau raa e hakanaaniu i aruna na mee hakaatoa, tena se hai tama elavaa te too laatou itaha ma na rima te Tamana. ³⁰ Anau ma te Tamana e hokotahi roo."

³¹ Tena te kanohenua raa ki too hoki na hatu raa ma ki maka Jisas. ³² Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e ppena tammaki roo na mee taualleka tera te Tamana raa e kou mai Anau kippena imua na karemata kootou; kaa hea Anau e ppena tera kootou e hihhai ki maka Anau ma na hatu naa?"

³³ Kito na tama raa ki meake, "Maatou se hihhai ki maka Akoe na hatu e mee namee taualleka Akoe e ppena raa, e meia e mee Akoe e tattara haeo TeAtua! Akoe he tama koi, e meia Akoe e hihai ki mee ma Akoe ko TeAtua!"

³⁴ Tena Jisas ki meake, "E mmau i roto na tuua kootou raa pera ma TeAtua e mee ma, 'Kootou ni atua.' ³⁵ Taatou e illoa pera ma hea e mmau i roto te Launiu Tapu raa e hakamaoni, tena TeAtua ekanna na tama tera Aia ni kouake na tattara Aia raa ma ni atua. ³⁶ Ia i te vahi Anau,

te Tamana e hirihiri Anau, tena ki kauna ria mai Anau ki hamai i te maarama nei. Kaa kootou e tattara ma Anau e tattara hao TeAtua peehee, e mee Anau e tattara ma Anau he Tamariki TeAtua? ³⁷ Kame Anau se ppena hea te Tamana e hihai Anau ki ppena raa, tena auu se hakattina Anau. ³⁸ Emeia kame Anau e ppena na mee raa, niaina kootou se hakattina Anau, kootou e tau te hakattina hea Anau e ppena raa kilavaa kootou te illoa na vahao hakaatoa pera ma te Tamana e noho i roto Anau, tena Anau e noho i roto te Tamana.”

³⁹ Tena na tama raa ku hahaiivi hoki ma ki hakapiki Jisas, e meia Aia hakalliha itaha ma na tama raa no haere.

⁴⁰ Jisas ku vaakai hakaraoi iteeraa vahi te riva Jordan raa, i te kina Jon ni hakoukou tapu na tama raa, tena Aia ki noho i te kina raa.

⁴¹ Tammaki na tama e oo ake iaa Jisas no meake ma, “Jon se hai mirakol e hurimai, e meia na tattara hakaatoa aia e tattara i te Tama nei raa e hakamaoni.” ⁴² Tena tammaki na tama i te kina raa ku hakattina iaa Jisas.

11

Te mate Lasarus

¹ He tama e laavea e noho i roto Betani, te inoa aia raa ko Lasarus. Betani ko te matakaina te haanau Meri laua ma Marta ennoho.

² (Te Merinei ko te hine tera ninnini telloo manoniraa iaruna na tapuvae TeAriki raa, tena ki hakapakupaku na tapuvae Tama raa ma na rouru aia. Tena Lasarus te tama e laavea raa he kave Meri.) ³ Te haanau hhine raa ekkave

te tattara iaa Jisas ma, “TeAriki, te soa laoi Akoe raa kulaavea.”

⁴ Te saaita Jisas ni rono na tattara raa, tena Aia ki tattara ake ma, “Te hakaotioti te maahana Lasarus nei seai ma ko te mate; te mee nei e kapihi mai ma kilavaa TeAtua te huri mai na mahi hai mmahi, tena na mahinaa e me ki huri ake pera ma te Tamariki TeAtua raa e me ki too na mahi hai mmahi.”

⁵ Jisas e laoi te haitaina Marta laaua ma Meri ia ma Lasarus te kave laaua raa, ⁶ ia niaina ma Aia e rono ma Lasarus e laavea, e meia Aia e noho koi i te kina raa no tae e rua na aho. ⁷ Tena Aia ki meake na disaipol Aia raa, “Taatou ki vakkai i Judia.”

⁸ Kito na disaipol raa ki meake, “Rabai, paa saaita raa koi na tama i te matakaina raa e hihhai ma ki maka Akoe na hatu, tena Akoe ku maanatu ma ki vaakai hoki i te kina raa?”

⁹ Tena Jisas ki meake, “Te laa raa e hopo ake tetahata, tena ki huru te hiahi, kaa seai? Tena tetama e hahaere te aoraa selavaa te ppaku na mee nohhina, maitaname laatou ekkite te maahina te maarama nei raa. ¹⁰ Emeia kame na tama raa e hahaere tepoo, tena laatou e me ki ppaku nohhina, maitaname laatou sekkite te maahina te maarama nei raa.”

¹¹ Jisas e tattara peenei, tena ki hakapaa ake hoki ma, “Lasarus te soa taatou raa ku moe heiroa, e meia Anau e me ki haere no hakaaraa aia ki maahuru.”

¹² Kito na disaipol raa ki meake, “TeAriki, kame aia e moe, tama naa e me ki tauareka.”

¹³ Jisas e tattara pera ma Lasarus ku mate, e meia na disaipol raa e kkahu ma Lasarus e moe

heiroa koi. ¹⁴ Kito Jisas kitattara haka-matahua ake ma, “Lasarus ku mate, ¹⁵ e meia Anau e hihia e mee Anau se noho i te kina raa, tena Anau e hihai ma kootou kikkite kilavaa kootou te hakattina. Taatou ki oo no mmata aia.”

¹⁶ Tena Tomas e hui ma te Kokoa raa ku meake na disaipol laatou raa, “Taatou hakaatoa ki oo ma te Rabai raa ki mmate taatou ma Tama raa!”

Jisas ko te Ora muri ia ma te Ora e ora tahi

¹⁷ Te saaita Jisas nitae i Betaniraa, tena Aia ku rono pera ma Lasarus kuoti tetanu e haa na aho kullakaraa. ¹⁸ Betani erua na mael se mmao hoki i taha ma Jerusalem, ¹⁹ tena tam-maki na tama i Judia ni oo ake no mmata Marta laaua ma Meri ma ki hakatatarahia tokorua raa i te mate Lasarus raa.

²⁰ Te saaita Marta nirono ma Jisas ku tae ake, tena aia ki haere no mmata Tama raa, e meia Meri e noho koi i hare. ²¹ Kito Marta ki meake Jisas ma, “Te Ariki, peeraa koi Akoe ki noho i te kina nei, te kave anau raa selavaa te mate!

²² E meia anau eiroa pera ma Te Atua eme ki kou atu Akoe hea Akoe e kainno ake Aia raa.”

²³ Kito Jisas ki meake, “Te kave akoe raa e me ki ora muri.”

²⁴ Tena Marta ki meake, “Anau eiroa pera ma aia e me ki ora muri i te aho hakaoti raa.”

²⁵ Kito Jisas ki meake Marta, “Anau ko te ora muri ia ma te ora e ora tahi. Natama e hakattina Anau raa e me ki ora, niaina laatou ku mmate; ²⁶ tena natama hakaatoa e ora tera e hakattina Anau raa selavaa te mmate. Akoe e hakatina te tattara nei?”

²⁷ Tena Marta ki meake, “Hakamaoni roo, Te Ariki! Anau e hakatina pera ma Akoe ko

te Mesaia, te Tamariki TeAtua tera ni hamai i te maarama nei raa.”

Jisas ku tani te aroha

²⁸ Marta e tattara ake no oti, tena aia ki vaakai i hare no kanna hemuu ake Meri te taina aia raa. Tena Marta ki meake Meri ma, “Te Rabai raa ku tae mai, tena Aia e vahiri akoe.” ²⁹ Te saaita Meri ni rono na tattara nei, aia ku mahike no haere hakavave no mmata Jisas. ³⁰ (Jisas se ki tae roo i roto te matakaina, e meia Aia e noho koi i te kina Marta ni ttiri Aia raa.) ³¹ Na tama ennoho i hare ma Meri no hakatatarahia te tama raa ku tauttari Meri te saaita laatou ni kkite aia ni mahike i aruna no haere hakavave i aho raa. Na tama raa e kkahu ma Meri ku haere i te kava no tanitani.

³² Meri ku tae i te kina Jisas e noho raa, tena te saaita koi aia nikite Jisas, aia ku hina atu imua na vae Jisas. Tena Meri ki meake, “Te Ariki, peeraa Akoe ki noho i te kina nei, te kave anau raa selavaa te mate!”

³³ Jisas ekite Meri etani, tena kikite hoki na tama e ttuu vaa raa e tanittani laatou ma Meri, tena te aroha Aia raa ku haere ake roo. ³⁴ Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Kootou etanu Lasarus i hee?”

Tena na tama raa ki meake, “Te Ariki, Hamai no mmata.”

³⁵ Jisas ku tani.

³⁶ Na tama raa ku tattara ma, “Kira ake, Jisas e aroha mahi roo Lasarus!”

³⁷ Emeia alaa tama etattara ma, “Tama raa e mee na tama karemata sseni raa no kkite, kaa sei? Kaa Aia selavaa peehee te mee Lasarus ki se mate?”

Jisas e hakaora Lasarus no ora

³⁸ Te aroha Jisas raa ku haere ake hakaraoi, tena Aia ki haere i tetaruma. Tetaruma raa he rua e tuu te vahi te mouna, tena te hatu raa e pui te toka tetaruma raa. ³⁹ Tena Jisas ki meake, "Hakatupe te hatu raa i taha!"

Tena Marta te kave Lasarus raa ki meake, "Te Ariki, te kina nei e me ki purau roo. Tama naa e tanu e haa na aho ku llaka raa!"

⁴⁰ Kito Jisas ki meake Marta, "Anau ni mee raa se meatu ma akoe e me ki kite na mahi hai mmahi Te Atua raa kame akoe e hakattina?"

⁴¹ Kito na tama raa ki hakatupe te hatu raa i taha. Tena Jisas kikkira iaruna no meake, "Tamana, Anau e hakammaha Akoe e mee Akoe e hakarono Anau. ⁴² Anau e iroa pera ma Akoe e hakarono Anau na vahao roo hakaatoa, e mea Anau e tattara pe nei ki mee na tama e tuu i te kina nei raa ki hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau." ⁴³ Jisas e lotu ake pe nei nooti, tena Aia kikanna ake hakamaro roo ma, "Lasarus, hamai iaho!" ⁴⁴ Kito Lasarus ki hamai iaho, e mea na paamaro na tama raa ni mmuni na rima ia ma na vae aia raa e mmau koi, hakapaa ma te paamaro e uhi na karemata aia raa. Tena Jisas ki meake na tama raa, "Vvete na paamaro raa i taha ma te tama raa, tena ku tiaki aia ki haere."

Na tama hakamattua na Jiura e tattara no tonu ki taa Jisas ki mate

(Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Tammaki na tama ni oo ake no mmata Meri raa e kite hea Jisas ni ppena raa, tena na tama raa ku hakattina ia Jisas. ⁴⁶ E mea

e isi na tama e vakkai no meake na Farisi raa hea Jisas ni ppena raa. ⁴⁷ Kito na Farisi raa laatou ma na maatua hakananniu raa ku kktutu ma na tama hakamattua na Jiu raa no tattara ma, “Hea taatou e me kippena? Kira ake na mirakol hakaatoa te Tama nei ni ppena raa! ⁴⁸ Kame taatou e tiaki Tama nei ki tauhano noppena na mee nei, tena na tama hakaatoa e me kihakattina Tama nei, tena na tama hakamattua i Rom raa e me ki oo mai no seu te Hare Tapu ia ma te henua taatou nei!”

⁴⁹ He tama hokotahi na tama raa, te inoa aia raa ko Kaiafas, tena aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa. Tama raa e meake ma, “Kootou ni vvare hakaatoa! ⁵⁰ Kootou se isi na hakataakoto pera ma etauareka kootou tetiaki he tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa, ki selavaa na tama te henua raa te taaiaria no mmate hakaatoa?” ⁵¹ Te hakamaoni, Kaiafas setattara peenei i te hakataakoto koi aia; e meia e mee aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa, tena aia ki tattara ake pera ma Jisas e me ki mate ma na Jiu hakaatoa, ⁵² ia se mee ma na Jiu raa koi, e meia ki haktutu mai hakaatoa na tama Te Atua tera ennoho maseu raa ki mee pera ma he kanohenua hokotahi.

⁵³ Kaamata te aho naa, na tama hakamattua na Jiu raa ku penapena na hakataakoto ma ki taa Jisas ki mate. ⁵⁴ Tena Jisas ku se hahaere ki kkite na tama i Judia raa, e meia Aia e haere i te kina e tuu taapiri te kina e tuu mahoa i te matakaina e hui ma ko Efraim raa, tena Aia ki nnoho ma na disaipol Aia raa i te kina raa.

⁵⁵ Te saaita te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena tammaki natama kutiaki na matakaina laatouraa no oo i Jerusalem kimee na ora laatouraa kimatahua imua na maihu TeAtua. ⁵⁶ Natamaraa kusesee Jisas, tena te saaita laatou ni kikutu hakaatoa i roto te Hare Tapu raa, na tama raa ku vahihhiri hokolaatou ma, "Kootou e mannatu maea? Tama naa kame selavaa te hamai te Kai nei!" ⁵⁷ Na maatua hakananniu raa laatou ma na Farisi raa e kou ake tetattara ma kame hetama eiroa te kina Jisas e noharaa, tena tetama naa ku haere ake no meake laatou ki oo laatou no hakaapiki Tama raa.

12

Te hine e amuhi Jisas i Betani (*Matiu 26.6–13; Mak 14.3–9*)

¹ Ia e ono na aho imua te Kai te Pasova raa, Jisas ku vaakai i Betani i te hare Lasarus, te tama Aia ni hakaora raa. ² Natamaraa e tanattana nakai kikai Jisas i te hare raa, kito Marta e parepare ake nakai raa, tena Lasarus e noho hoki i te tebol raa ma Jisas. ³ Tena Meri kutoo teloo manoni e suimmaha tera e hakaaru ma tenad* raa, tena kinnini teloo raa iaruna na tapuvae Jisas raa, tena ki hakaapakupaku ma terouru aia raa. Te manoni teloo raa ku taakai vaa roto te hare raa hakaatoa. ⁴ Judas Iskariot, he disaipol hoki Jisas, ia tetama eme kioti ku hakari ake Jisas ina tama hakamattua raa ku meake ma, ⁵ "Aiea teloo nei se kou ake

---

* **12:3** 12.3 teenei helaakau e homo ina mouna i roto North India; na patiaka ma te tinotama te laakau raa e manoni roo

alaa tama kitaui etoru huitarau na sileni†, tena na sileni naa ku mee ki tokonaki na tama hakaalloha raea?”⁶ Judas e tattara peenei se mee ma aia e maanatu na tama hakaalloha raa, e meia e mee aia he tama kairarao. Judas e hahaere ma te murikopu na sileni, tena aia e kairarao hoki na sileni raa.

⁷ Emeia Jisas e meake ma, “Tiaki te hine naa! Te hine naa e tataohi roo teloo raa ki tanattana te aho Anau e me ki tanuraa.”⁸ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi ma kootou, e meia Anau se lavaa te noho tahi ma kootou.”

Te kano henua raa e hihhai ki kkite Lasarus

⁹ Tammaki na Jiu kullono ma Jisas kutae i Betani, tena laatou ki oo i te matakaina raa, ia laatou se oo koi e mee Jisas e noho i te kina raa, e meia laatou e oo e mee laatou e hihhai hoki ki kkite Lasarus, te tama ni mate raa, tena Jisas ki hakaora aia no ora raa.¹⁰ Kito na maatua hakananniu raa ki tattara ma ki taa hoki Lasarus ki mate,¹¹ maitaname te tattara te ora muri Lasarus raa e mee na Jiu raa no se hakattina laatou, tena ki hakattina koi iaa Jisas.

Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he tuku (Matiu 21.1–11; Mak 11.1–11; Luk 19.28–40)

¹² Te aho taia o raa, na tama ni oo ake i te Kai te Pasova raa kullono ma Jisas ku haere ake i Jerusalem.¹³ Kito na tama raa ki tuutuu na raraa na laakau raa, tena ki oo ake ma ki ttiri Jisas; na tama raa e haere vavaa ma, “Hakammaha Te Atua!

---

† 12:5 12.5 teenei ko te kooina tesui tetama i roto te hetau hakaatoa

TeAtua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa
Te Ariki raa!

TeAtua e hakatapu te Tuku Israel!”

¹⁴ Jisas e kite te donki, tena kikake i aruna
te manu raa no tere, e ssau pera ma hea e mmau
i roto te Launiu Tapu ma,

¹⁵ “Te matakaina e rahi Saion, auu se mattaku!
Teenei te Tuku kootou nei ku hamai,
ia e tere atu i aruna te donki.”

¹⁶ Na disaipol raa se illoa te mee nei i te kaamata;
e meia te saaita Jisas ni ora muri ma na mahi
hai mmahi raa, tena laatou ku mannatu
na tattara e mmau i roto te Launiu Tapu tera
e tattara i te vahi Jisas raa, tena laatou se ppena
hoki te mee nei ma ki hakammaha Tama raa.

¹⁷ Te kanohenua nittuu i te kina raa ma Jisas
te saaita Aia ni kannaa ake Lasarus ki hamai i aho
ma te taruma raa, tena ki hakaora tama raa
ku tattara ake hea ni kapihi ake raa. ¹⁸ Tera
hea te kanohenua raa e oo ma kittiri laatou ma
Jisas, maitaname laatou ellono ma teeraa ko
Jisas e ppena te mirakol raa. ¹⁹ Kito na Farisi raa
ki tattara hokolaatou ma, “Kootou ekkite, taa-
tou ku sei ina mee roo hakaatoa! Kira ake,
te maarama nei hakaatoa ku tauttari Tama raa!”

Na tama i Grik raa ku sesee Jisas

²⁰ Eisi na Grik hoki i roto na tama e oo
i Jerusalem ma kilotu te saaita te Kai raa.

²¹ Na tama raa e oo iaa Filip raa (teenei he tama
i Betsaida i roto Galili) no meake, “Tama
hakamaatua, maatou e hihhai ki kkite Jisas.”

²² Kito Filip ki haere no meake Andru, tena
tokorua raa ki oo no meake Jisas. ²³ Tena
Jisas ki meake tokorua raa, “Te saaita te Tamariki

te Tama nei e me kitoo na mahi hai mmahi raa ku tae mai. ²⁴ Anau e tattara atu te hakamaoni: te hua te witraa e me kiselavaa te tammaki na kai kame aia se tteiho i aruna te kerekere raa no mate. Kame te hua raa e mate, tena na hua aia e hua raa e me ki tammaki roo. ²⁵ Na tama e hakasessere na ora laatou raa e me killano itaha ma te ora hakamaoniraa, tena na tama semannako na ora laatou ite maarama nei raa e me kitoo te ora e ora tahi. ²⁶ Te tama e hihai ki hehekau ma Anau raa ki tautari Anau, ki lavaa na tama hehekau Anau raa teno noho ma Anau ite kina Anau enoho raa. Tena te Tamana Anau raa e me ki hakammaha na tama e hehekau ma Anau raa.

Jisas e tattara i te mate Aia

²⁷ “Te saaita nei Anau kutipuaina haeo roo i roto Anau. Kaa hea Anau e me kimeake? Eaa, Anau kimeake ma, “Tamana, Auu setiaki te saaita raa ki tae mai?” Emeia, kaa teenaa kaa hea Anau e hamainaa. Anau e hamai ki hakalononlihu te saaitanaa. ²⁸ Tamana, kou mai na mahi hai mmahi i te inoa Akoe!”

Tena te reo raa ki tattara iho ite vaelani ma, “Anau kuoti te kouatu na mahi hai mmahi ite inoa Anau, tena Anau e me ki kouatu hakaraoi na mahinaa.”

²⁹ Te kanohenua ettuu ite kina raa ellono te reo raa, tena alaa tama ki tattara ma teeraa he hatturi, ia alaa tama e mee ma, “Teeraa he ensel e tattara ake Tama raa!”

³⁰ Emeia Jisas e tattara ake na tama raa ma, “Te reo raa se tattara iho ma ki rono Anau, e meia killono kootou. ³¹ Te saaita nei ko te saaita e me ki hakatonutonu te maarama nei; te saaita nei te tama hakamatua ite maarama nei raa e me ki hakattuuria itaha ma te kakkake aia raa.

³² Te saaita Anau e me kissauria iaruna no haere itaha ma te maarama nei raa, Anau e me ki hakattaki mai na tama hakaatoa ite maarama nei raa ki haere Anau.” ³³ Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te mate ia ma na hakalono lihu Aia.

³⁴ Kito te kanohenua raa ki meake, “Na tuua taatou raa e tattara mai ma te Mesaia raa e me ki noho tahi roo. Kaa Akoe e tattara peehee ma te Tamariki te Tama nei e me ki ssauria iaruna? Tena kaa koai te Tamariki te Tama nei naa?”

³⁵ Kito Jisas ki meake, “Te Maahina raa e me ki noho ma kootou paa saaita koi. Kootou ki hahaere te saaita te Maahina raa ennoho ma kootou, ki selavaa te pouri raa te haere atu no uhi kootou; maitaname te tama e hahaere i roto te pouri raa seiroa te kina aia e haere raa. ³⁶ Hakattina ite Maahina raa, te saaita te Maahina raa e noho ma kootou, tena kootou e me ki mee pera ma ni tama te maahina.”

Na Jiu raa se hakattina

Jisas e tattara ake na tattara nei no oti, tena Aia ki haere no mmuni itaha ma na tama raa.

³⁷ Niaina roo ma Jisas e ppena na mirakol nei i mua na karemata na tama raa, e me ia na tama raa se hakattina koi iaa Jisas, ³⁸ tena hea profet Aisaia ni tattara raa ku huri mai no hakamaoni ma:

“Te Ariki, koai te tama e hakattina na tattara maatou e tattara ake raa?

Te Ariki e huri ake na mahi Aia raa aii?”

³⁹ Tena na tama raa selavaa te hakattina e mee Aisaia e tattara hoki ma:

⁴⁰ “Te Atua e mee na karemata na tama raa no sseni,

tena ki ppui na hakataakoto na tama raa,
 ki se lavaa na karemata na tama raa te kkite,
 tena na kapuroro na tama raa se lavaa te illoa,
 tena TeAtua emee ma na tama raa se lavaa
 te oo ake Aia,
 ma ki tokonaki Tama raa na tama raa.”

⁴¹ Aisaia etattara peenei, maitaname aia e kite
 na mahi hai mmahi Jisas; tera hea aia etattara
 i te vahi Tama raa.

⁴² Niaina ma e tammaki na tama hakamattua
 na Jiu raa e hakattina iaa Jisas, emeia laatou
 se hihhai ki tattara ma killono na tama emee
 laatou emattaku na Farisi raa; ma ka oti
 na tama raa ku hakatuu laatou itaha ma
 te hare lotu. ⁴³ Na Farisi raa emannatu ma
 na tama ki hakammaha koi laatou, tena laatou
 semannatu hoki ma TeAtua ki hakammaha
 laatou.

Na tattara hakatonutonu Jisas

⁴⁴ Jisas etattara ake hakamaroa ma, “Te tama
 e hakatina Anau raa semee ma e hakatina
 koi Anau, emeia aia e hakatina hoki te Tama
 e kauna ria mai Anau raa. ⁴⁵ Ia te tama e kite
 Anau raa e kite hoki te Tama e kauna ria mai
 Anau raa. ⁴⁶ Anau e hamai i roto te maarama nei
 pera ma he maahina, ki se lavaa na tama
 hakaatoa e hakattina Anau raa tennoho koi
 i roto te pouri raa. ⁴⁷ Kame he tama erono
 na tattara Anau raa no se tautari; Anau se lavaa
 te hakatonutonu te tama naa. Anau se hamai
 ki hakatonutonu te maarama nei, emeia Anau
 e hamai ki tokonaki te maarama nei. ⁴⁸ Na tama
 se hihhai Anau, ia se hihhai hoki ki too
 na tattara Anau raa eisi te Tama hokotahi
 eme ki hakatonutonu laatou. Na tattara
 Anau etattara raa ko na tattara tera eme

ki hakatonutonu laatou ite aho hakaoti raa!
⁴⁹ Te tattara nei e hakamaoni, maitaname
 Anau setattara ina mahi Anau Hokonnau,
 e meia te Tamana nikauna ria mai Anau raa
 etattara mai hea Anau e me ki tattara atu raa.
⁵⁰ Tena Anau eiroa pera ma natattara Aia raa
 e kou mai te ora e ora tahi. Tena natattara Anau
 etattara raa, nitattara Tamana etattara mai
 Anau ki tattara atu.”

13

Jisas e huhui na tapuvae na disaipol Aia

¹ Teenaa ko te aho imua te Kai te Pasova raa.
 Jisas eiroa pera ma tesaaita Aia kumee
 ki tiaki te maarama nei no vaakai te Tamana raa
 kutae mai. Aia navahao hakaatoa elaoi
 na tama i roto te maarama nei tera e mee pera ma
 nitama roo Aia raa, tena Aia elaoi na tama raa
 haere no tae roo te hakaoti.

² Jisas ma nadisaipol Aia raa ennoho
 ma kikkai te hiahi. Emeia Satan kuoti
 te kouake te hakataakoto iaa Judas Iskariot,
 tetama Saimon raa ma kihakariake Jisas
 ina tama hakamattua raa. ³ Jisas eiroa pera
 ma te Tamana ekouake namahi hakaatoa
 Aia, tena Aia eiroa pera ma Aia ehamai
 i TeAtua, tena e me kivaakai i TeAtua. ⁴ Kito
 Jisas kimahike itaha ma tetebol raa noui
 te kaukahu Aia raa, tena ki nnoa te muri maro raa
 areha na paioro Aia. ⁵ Kito Aia kinnini
 navai raa i roto te paa kumete, tena ki kaamata
 no huhui na tapuvae na disaipol raa, tena Aia
 ki hakapakupaku na tapuvae na tama raa ma
 te muri maro Aia e nnoa areha na paioro Aia raa.

6 Jisas e haere huhui na tapuvae na tama raa no tae ake Saimon Pita, tena Saimon Pita ki meake, “Te Ariki, Akoe e me ki huhui na tapuvae anau?”

7 Tena Jisas ki meake Pita, “Te saaita nei akoe se iroa hea Anau e ppena nei, e meia i muri akoe e me ki iroa.”

8 Kito Pita ki meake, “Akoe se lavaa roo te huhui na tapuvae anau he saaita!”

Tena Jisas ki meake, “Kame Anau se huhui na tapuvae akoe naa, tena akoe se lavaa te mee pera ma he disaipol Anau.”

9 Kito Saimon Pita ki meake, “Te Ariki, kame peenaa Akoe se lavaa te huhui koi na tapuvae anau nei! Huhui hoki na rima ia ma te pohouru anau raa.”

10 Tena Jisas ki meake, “Natama e kookou hakaatoa raa ku matahua roo, tena laatou ku setau hoki te kookou, e meia na tapuvae laatou raa ekkere koi. Kootou hakaatoa e matahua, e meia he tama hokotahi se matahua.”

11 (Jisas ko na iroa roo avare tetama e me ki hakari ake Aia inatama hakamattua raa; tera hea Aia etattara ma, “Kootou hakaatoa e matahua, e meia he tama hokotahi koi se matahua.”)

12 Jisas e huhui na tapuvae na disaipol raa nooti, tena Aia kiuru hakaraoi te kaukahu Aia raa, tena ki vaakai no noho te kina Aia ni noho raa. Kito Aia ki meake, “Kootou e illoa hea Anau e ppena i kootou te saaita nei?”

13 Kootou ekakanna Anau Rabai ia ma Te Ariki, tena etonu kootou te ppena peenaa, maitaname te nei Anau nei. 14 Anau

TeAriki ia ma te Rabai kootou nei e huhui vahao nei koi na tapuvae kootou raa. Tena kootou hoki ki huhui na tapuvae kootou hokkootou. ¹⁵ Anau e huri atu hea kootou e me kippena raa, tena kootou e me kippena hea Anau ni ppena i kootou te saaita nei raa. ¹⁶ Anau e tattara atu te hakamaoni: te tama hehekau raa se hakamaatua iaruna tetama hakamaatua aia raa, tena na tama e kavekave na tattara raa se hakamattua iaruna tetama e kauna laou raa. ¹⁷ Teenei kootou kuilloa te hakamaoni nei te saaita nei, tena kootou e me ki hihhia roo kame kootou e tauttari na mee nei.

¹⁸ “Anau se tattara kootou hakaatoa; Anau e iroa na tama Anau e hirihiri raa. Emeia na tattara iroto te Launiu Tapu nei e me ki hakamaoni,

‘Te tama e kaikkai hakapaa maaua na kai anau raa e me ki huri no haeo anau.’

¹⁹ Anau e tattara atu na mee nei i mua na mee nei e kapihi atu, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me ki hakattina pera ma, ‘Anau ko Nau koi’. ²⁰ Anau e tattara atu te hakamaoni; koai tetama etoo hakaraoi tetama Anau e kauna raa etoo hakaraoi hoki Anau, tena koai etoo hakaraoi Anau etoo hakaraoi hoki te Tama e kauna ria mai Anau raa.”

Judas e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa

(Matiu 26.20–25; Mak 14.17–21; Luk 22.21–23)

²¹ Jisas e tattara ake peenei nooti, tena Aia ku tipuaina haeo roo, kito Aia ki meake tahi koi na tama raa ma, “Anau e meatu te hakamaoni: he tama kootou e me ki hakari ake Anau i na tama hakamattua raa.”

22 Tena na disaipol raa ku oho no kirakira huri hokolaatou ma Jisas etattara aii.

23 Tena he disaipol hokotahi, te tama Jisas e hihai mahi raa, e noho taapiri ake Jisas. 24 Kito Saimon Pita ki auna ake te tama raa, tena ki meake, "Vahiri atu Tama raa ma Aia e tattara aii."

25 Kito te disaipol raa ki hakapare atu te vahi Jisas raa no vahiri ake ma, "Te Ariki, koai te tama naa?"

26 Tena Jisas ki meake, "Anau e me kittoki ni haraoa i roto te hakamomoa raa, tena ku kou ake te tama naa; te naa ko te tama Anau etattara." Kito Jisas ki too te muri haraoa raa no ttoki te hakamomoa raa, tena ki kou ake Judas, te tama Saimon Iskariot raa. 27 Te saaita koi Judas ni too te haraoa raa, Satan ku tau i roto aia. Kito Jisas ki meake tama raa, "Ako e ki vave ma hea ako e me kippena raa!" 28 Iaa se hai tama na disaipol raa e illoa ma Jisas e meake peeraa iaa Judas raea. 29 E mee Judas ko te tama e rorohi te muri kopu na sileni raa, tena e isi na disaipol e mannatu ma Jisas e meake Judas ki haere no sui hea laatou e hihai ki mee te kai raa, ia sei naa ku kou ake ni mee ma na tama hakaalloha raa.

30 Judas e too te haraoa raa, tena ki haere i aho te saaita naa koi. Te mee raa ku poo.

Te tuua vahao nei

31 Judas ku oti te haere, tena Jisas ki meake, "Te saaita nei kootou e me ki k kite na mahi hai mmahi te Tamariki te Tama nei; te saaita nei Aia e me ki huri ake na mahi hai mmahi Te Atua raa i roto Aia. 32 Tena kame Aia e huri ake na mahi hai mmahi Te Atua raa i roto Aia, Te Atua

e me kihuriake hoki na mahi te Tamariki te Tama nei i roto Aia, tena Aia e me ki ppena koi peenei te vahao hokotahi nei. ³³ Aku tamalliki, Anau selavaa tennoho ma kootou saaita roroa hoki. Kootou e me kisese Anau; e meia Anau e meatu kootou te saaita nei hea Anau ni meake na tama hakamattua na Jiuraa ma, 'Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haereraa.' ³⁴ Tena te saaita nei Anau e me ki kou atu te tuua vahao nei: laoi te tama ma te tama. Tena kootou ki laoi te tama ma te tama essau pera ma Anau e laoi kootou. ³⁵ Kame kootou e laoi te tama ma te tama, tena na tama hakaatoa e me ki illoa pera ma kootou ni disaipol Anau."

Pita e kore e toru na vahao ma aia se iroa Jisas (Matiu 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Kito Saimon Pita ki vahiri ake Jisas, "TeAriki, Akoe e me ki haere i hee?"

Tena Jisas ki meake, "Akoe selavaa te tautari mai Anau te saaita nei, e meia imuri akoe e me ki tautari mai Anau."

³⁷ Kito Pita ki meake, "TeAriki, aiea anau selavaa te tautari Akoe te saaita nei naea? Anau e tanattana ki mate ma Akoe!"

³⁸ Tena Jisas ki meake, "Akoe e tanattana hakamaoni ki mate ma Anau? Anau e meatu te hakamaoni: imua te manu taneraa e tani te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau."

14

Jisas ko te mateara e haere te Tamana

¹ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Kootou ki se tipuaina no mamannatu tammaki. Kootou

ki hakattina TeAtua, tena ku hakattina hoki Anau. ² Etammakiroo narum iroto tehare te Tamana Anauraa, tena Anau e me kihaere no tanattana nikina ma kootou. Anau selavaa tetattara atu peenei kame te me nei se hakamaoni. ³ Imuri Anau ku oti te haere no tanattana na kina kootou raa, tena Anau e me ki vaakai mai no too kootou ki oo taatou; ki noho kootou ma Anau ite kina Anau enoho raa. ⁴ Kootou e illoa te mateara e haere ite kina tera Anau e haere raa?"

⁵ Kito Tomas ki meake Jisas, "TeAriki, maatou se illoa te kina Akoe e haere naa; kaa maatou e me ki illoa peehee te mateara e haere notae ite kina naa?"

⁶ Tena Jisas ki meake Tomas, "Anau ko te Mateara, te Hakamaoni ia ma te Ora; Anau ko te mateara, tena se hai mateara peeraa hoki te tama e lavaa tetae Tamana. ⁷ Teenei kootou ku illoa Anau te saaita nei, tena kootou e me ki illoa hoki te Tamana, tena kaamata te saaita nei kootou ku illoa Tama raa, ia kootou ku oti te kkite Tama raa."

⁸ Kito Filip ki meake Jisas, "TeAriki, huri mai te Tamana ki kkite maatou; teenaa koi hea maatou e hihhai."

⁹ Tena Jisas ki meake, "Filip, Anau enoho ma kootou taku saaita e roroa roo, tena kootou se ki illoa roo Anau? Na tama e kkite Anauraa e kkite Tamana. Tena, kaa kootou e mee mai ma, 'Huri mai Tamana naea'? ¹⁰ Filip, akoe se hakatina pera ma Anau enoho iroto Tamana, tena Tamana enoho iroto Anau?" Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Na tattara Anau e tattara atu kootou raa seai ma ni tattara koi Anau. Te Tamana e noho tahi iroto Anau raa

eppena hea Aia e maanatu kippena raa. ¹¹ Kootou kihakattina Anau tesaaita Anau emeatu pera ma Anau enoho iroto Tamana, tena Tamana enoho iroto Anau. Kaa seai kootou ku hakattina e mee kootou ekkite na mee ellahi Anau nippena raa. ¹² Anau e tattara atu te hakamaoni: na tama e hakattina Anau raa eme kippena namee Anau nippena raa. Hakamaoni, na tama naa e me kippena namee ellahiroo, maitaname Anau eme ki vaakai no nnoho Maaua ma Tamana. ¹³ Tena Anau eme kippena heme peehee kootou ekainno mai ite inoa Anau, ki kkite na tama hakaatoa na mahi hai mmahi TeAtua tera te Tamariki Aia raa eisi. ¹⁴ Kame kootou ekainno mai nimee peehee ite inoa Anau, tena Anau eme kippena hea kootou e kainno mai raa.

Jisas e mee ma TeAnana Tapu e me ki hamai

¹⁵ "Kame kootou elaoi Anau, kootou eme kitauttari na tuua Anau raa. ¹⁶ Anau eme ki kainno ake te Tamana Anau raa, tena Aia eme kikou atu teeraa Tokonaki, te Tama naa eme kinnoho tahiroo ma kootou. ¹⁷ Te Tama naa ko TeAnana Tapu tera eme kihakariatu te hakamaoni TeAtua raa. Te maarama nei selavaa te too Tama raa, emee te maarama nei selavaa tekkite, ia te illoa Tama raa. Emeia kootou e illoa Tama raa, maitaname Aia enoho ma kootou, ia enoho hoki iroto kootou.

¹⁸ "Tesaaita Anau e haere raa, Anau selavaa te tiaki kootou kinnoho hokkootou; Anau eme ki vaakai mai kootou. ¹⁹ Se roroa te maarama nei ku selavaa tekkite Anau, emeia kootou eme kikkite Anau; emee Anau e ora, tena kootou hoki eme kiora. ²⁰ Tesaaita te aho naa

etteihomai raa, kootou e me kiilloa pera ma Anau e noho i roto Tamana, tena kootou e noho i roto Anau, essau pera ma Anau e noho i roto kootou.

²¹ “Natama e hakallono natuaa Anau raa, tena kitauttari natuaaraa ko natama elaoi Anau. Te Tamana Anau raa e me kilaoi na tama tera elaoi Anau raa; Anau hoki e me kilaoi na tamaraa, tena kuhuriake Anau Hokonnau i na tamaraa.”

²² Tena Judas (seai ma ko Judas Iskariot) ki meake, “Te Ariki, Akoe e me ki huri mai Akoe Hokoe imaatou, kaa na tama i te maarama nei raa e me ki seai?”

²³ Kito Jisas ki meake te tamaraa, “Te tama elaoi Anau raa e me kitauttari na akoako Anau. Te Tamana Anau raa e me kilaoi aia, tena Anau ma te Tamana Anau raa e me ki oo mai no noho ma te tamaraa. ²⁴ Te tama selaoi Anau raa selavaa tetautari na akoako Anau. Tena na akoako kootou ni llono raa seai ma ni akoako Anau, e mea na akoako raa e oo mai Tamana, te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

²⁵ “Anau ku oti te tattara atu na me nei te saaita Anau ni noho ma kootou raa.

²⁶ Te Anana Tapu, te Tokonaki kootou tera te Tamana e kauna ria atu kootou i te inoa Anau raa e me ki akoako atu kootou na mee roo hakaatoa, tena ku mee kootou ki mannatu na mee roo hakaatoa Anau ni tattara atu raa.

²⁷ “Te noholaoi nei ko te mee Anau e tiaki ki noho ma kootou; te nei he noholaoi Anau tera Anau e kou atu kootou. Anau se kou atu pera ma na tiputipu te maarama nei kame e kou atu na mee raa. Auu se tipuaina no mamannatu tammaki; ia auu se mattaku. ²⁸ Kootou ellono

Anau e tattara atu kootou, ‘Anau e me ki haere, e meia Anau e me ki vaakai mai kootou.’ Kame kootou elaoi Anau, tena kootou e me kihihhia, maitaname Anau e me ki haere te Tamana Anau raa, e mee Aia e hakanaaniu i aruna Anau. ²⁹ Anau e tattara atu kootou na mee nei vahao nei imua na mee nei e me kikapihia atu raa, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me kihakattina. ³⁰ Anau selavaa te tattara ma kootou kiroroa hoki, maitaname te tama hakamaatua te maarama nei raa ku hamai. Tamaraa seisi namahi aia i aruna Anau, ³¹ e meia te maarama nei etau te illoa pera ma Anau elaoi te Tamana; tera hea Anau e ppena na mee hakaatoa Aia e mee mai Anau ki ppena raa.

“Oo mai, taatou ki oo i taha ma te kina nei.

15

Jisas ko te laakau vain hakamaoni

¹ “Anau ko telaakau vain hakamaoni, tena te Tamana Anau raa ko te Tama te paupaku raa.

² Tama raa e me kittuu i taha na raraa Anau tera sehhua na hua raa, tena ku verevere hakaraoi na raraa tera ehua na hua raa ki atea kihua tammaki na hua. ³ Kootou kuoti te matahua e mee na akoako Anau nikou atu kootou raa.

⁴ Hukui tahi ma Anau, tena Anau e me kihukui tahi ma kootou. Teraraa hokoia selavaa te hua na hua, teraraa raa e me kihua koi kame aia e mmau ma te laakau vain raa. Tena kootou hoki selavaa te hua na hua kame kootou se hukui ma Anau.

⁵ “Anau ko telaakau vain, tena kootou ko na raraa. Natama tera ehukui ma Anau,

tena Anau e hukui ma laatou raa e me kihhua tammaki nahua; maitaname kootou selavaa teppena nimee kame Anau sei. ⁶ Tetama se hukui ma Anauraa e me kipeesiarria pera ma heraraa kimoe nopakupaku; nararaa peeneiraa e me kihakuturia nolletu iroto te ahi ki vvela raa. ⁷ Kame kootou e hukui ma Anau, tena nauata Anauraa emmoe iroto kootou, tena kootou e lavaa te kainno mai ni mee peehee kootou e hihhai, tena kootou e me kitoo na mee naa. ⁸ Na hua kootou e hhua raa e huriake na mahi haimmahi te Tamana Anauraa; tera hea kootou emee pera ma ni disaipol Anau.

⁹ “Anau elaoi kootou pera ma te Tamana elaoi Anau; hukui tahi ma Anau kilaoi Anau kootou. ¹⁰ Kame kootou e tauttari na tattara Anauraa, tena kootou eme kinnoho iroto telaoi Anauraa, essau pera ma Anau e tautari na tattara te Tamana Anau raa, tena Anau e noho iroto telaoi Aia.

¹¹ “Anau e tattara atu na me nei ma kimoe te hihia Anau raa iroto kootou, tena kootou e me kihihhia hakamaoni. ¹² Te tuua Anau raa emee peenei: laoi tetama ma tetama, essau pera ma Anau elaoi kootou raa. ¹³ Telaoi e rahi roo tetama e lavaa te isi ki tokonaki na soa aia raa ko te ora aia. ¹⁴ Tena kootou eme kimee pera ma nisoa Anau kame kootou eppena hea Anau nitattara atura. ¹⁵ Anau ku selavaa hoki te kanna kootou pera ma nitama hehekau, maitaname na tama hehekau raa se illoa hea tetama hakamaatua laatou raa e hihai. Emeia Anau ekanna kootou pera ma nisoa Anau, maitaname Anau ku oti te tattara atu na mee

hakaatoa Anau erono te Tamana Anau raa e tattara mai. ¹⁶ Kootou se hirihiri Anau; Anau ni hirihiri kootou, tena kitini kootou ki oo no hhua tammaki na hua, na hua tera e me ki mmoe tahi raa. Tena te Tamana e me ki kou atu kootou niaa kootou e kainnoake Aia ite inoa Anau. ¹⁷ Teenei tetuaa Anau e meatu kootou: laoi te tama ma te tama.

Te kiri lloto na tama te maarama nei

¹⁸ “Kame na tama te maarama nei e kirilloto kootou, tena kootou ki mannatu pera ma laatou e kirilloto Anau i mua. ¹⁹ Kame kootou e tauttari na tiputipu te maarama nei raa, tena na tama te maarama nei raa e me ki hihai roo kootou pera ma nitama roo laatou. Emeia Anau ni hirihiri kootou ki oomai itaha ma te maarama nei, tena kootou seai ma nitama te maarama nei; tera hea na tama te maarama nei raa e kirilloto kootou. ²⁰ Mannatu hea Anau ni tattara atu kootou raa: ‘Na tama hehekau raa se hakamattua iaruna na tama hakamattua laatou raa.’ Kame na tama raa e kou mai na hakalono llihu Anau, tena na tama raa e me ki kou atu hoki na hakalono llihu kootou; kame laatou e hakallono na akoako Anau raa, tena na tama raa e me ki hakallono hoki na akoako kootou raa. ²¹ Emeia na tama raa e me kippena na mee nei hakaatoa i kootou, e mee kootou ni tama Anau, tena laatou hoki se illoa te Tama ni kauna ria mai Anau raa. ²² Na tama raa selavaa te mannatu ma laatou e haisara, ia peeraa Anau ki se hamai no tattara ake na tama raa, peeraa vahao nei na tama raa selavaa te tattara huhu na hai sara laatou raa. ²³ Na tama e kirilloto Anau raa e kirilloto hoki te Tamana Anau raa. ²⁴ Na tama raa

se lavaa te mannatu ma laatou e hai sara peeraa Anau ki se hamai no ppena i mua na karemata laatou raa namee tera se hai tama hoki ni ppena raa, tena na tama raa ni kkite na mee Anau ni ppena raa, tena laatou ku kiri loto Anau ma te Tamana Anau raa. ²⁵ Emeia na mee nei e me ki kapihi atu ki mee na tattara e mmau i roto na tuua nei raa ki hakamaoni: 'Na tama raa e loto vare koi Anau.'

²⁶ "Te Tokonaki e me ki hamai, teenaa ko TeAnana Tapu tera e hamai i TeAtua raa, tena Aia e me ki hakari mai te hakamaoni Tamana. Anau e me ki kauna ria atu TeAnana Tapu ennoho laua ma Tamana raa, tena Aia e me ki tattara atu kootou i te vahi Anau. ²⁷ Tena kootou hoki e me ki tattara i te vahi Anau, maitaname kootou ni noho ma Anau i te kaamata roo.

16

¹ "Anau ku oti te tattara atu na mee nei, ki se lavaa kootou te tiaki na hakattina kootou raa. ² Kootou e me ki hakattuu ria i taha ma na hare lotu, tena e isi te saaita koi hamai tera na tama e me kitaa kootou no mmate raa e me ki mannatu ma laatou e ppena hea TeAtua e hihai. ³ Na tama e me kippena na mee nei i kootou, maitaname laatou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa. ⁴ Emeia Anau ku oti te tattara atu kootou, maitaname e isi te saaita e me ki tae atu, tena kootou e me ki kkite na tama raa e ppena na mee nei, tena kootou e me ki mannatu hea Anau ni tattara atu kootou raa.

Na uata TeAnana Tapu

"Anau ni se tattara atu na mee nei
i te kaamata roo e mee Anau ennoho ma

kootou. ⁵ Emeia te saaita nei, Anau e me ki vaakai i te Tama tera ni kauna ria mai Anau raa, e meia se haitama kootou e vahiri mai Anau ma Anau e me ki haere i hee. ⁶ Emeia te nei Anau ku oti te tattara atu kootou nei, tena kootou e me ki alloha roo i roto kootou. ⁷ Emeia Anau e tattara atu te hakamaoni: e me ki tau areka ma kootou kame Anau e haere itaha, maitaname kame Anau se haere itaha, te Tokonakiraa selavaa te hamai. Emeia kame Anau e haere itaha, tena Anau e me ki kauna ria mai te Tokonakiraa ki hamai nonnoho ma kootou. ⁸ Tena te saaita Aia e hamairaa, Aia e me ki huri ake na tama hakaatoa te maarama nei raa te hakamaoni pera ma laatou essara i te vahi na haisara ia ma hea e tonu ia ma te hakatonutonu Te Atua i na tamaraa. ⁹ Na tamaraa e ssara i te vahi na haisara, maitaname na tamaraa se hakattina i Anau; ¹⁰ na tamaraa e ssara i te vahi na mee ettonu, maitaname Anau e me ki vaakai i te Tamana Anau raa, tena kootou selavaa hoki tekkite Anau; ¹¹ tena na hakataakoto na tamaraa e ssara i te vahi na tama Te Atua e me ki hakatonutonuraa, maitaname Te Atua ku oti te hakatonutonu te tama hakamaatua i te maarama nei raa.*

¹² "Anau e isi tammaki roo na mee ki tattara atu kootou, e meia na mee nei e me ki tammaki roo ma kootou te amo te saaita nei. ¹³ Tena te saaita Te Anana Tapuraa e hamairaa, Aia e me ki huri atu te hakamaoni Te Atua, tena Aia e me ki hakattaki kootou ki illoa te hakamaoni na mee roo hakaatoa. Tama raa selavaa te tattara i na mahi Aia Hokoia, e meia Tamaraa e me

---

* **16:11** 16.11 te tama hakamaatua i te maarama nei raa ko Satan

kitattara atu kootou hea Aia eronora, tena Aia e me kitattara atu kootou na mee tera e me ki oo mai i muri raa. ¹⁴ Tama raa e me ki huri atu kootou na mahi haimmahi Anau, maitaname Aia e me kitoo hea Anau nitattara ake Aia raa no tattara atu kootou. ¹⁵ Na mee hakaatoa te Tamana Anau raa eisiraa nimee Anau; tera hea Anau etattara atu pera ma TeAnana Tapuraa e me kitoo hea Anau etattara ake Aia kitattara atu kootou raa.

Te alloha ia ma te hihhia

¹⁶ “Seroroa kootou e me kiselavaa tekkite Anau, tena seroroa hoki kootou e me kikkite Anau.”

¹⁷ Tena e isi na disaipol ku vahihhiri hokolaa-tou ma, “Te hakataakoto te tattara nei raa e mee maea? Tama raa e tattara mai taatou ma seroroa taatou e me kisekkite Aia, tena seroroa hoki taatou e me kikkite Aia, tena Aia etattara hoki ma, ‘Name nei emeeraa e mee Anau e me ki haere te Tamana Anau raa.’ ¹⁸ Te tattara ma ‘seroroa raa’ e mee maea? Taatou se illoa hea Tama raa e tattara mai taatou raa.”

¹⁹ Jisas eiroa ma na disaipol raa e mee ma kivahiri ake Aia, kito Aia ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou, ‘Seroroa kootou e me kisekkite Anau, tena seroroa hoki kootou e me kikkite Anau.’ Teenei hea kootou evahihhiri hokkootou? ²⁰ Anau etattara atu te hakamaoni: kootou e me ki alloha no tanittani hakamaroa roo, e meia na tama te maarama nei raa e me kihihhia; kootou e me ki alloha, e meia kioti na alloha naa ku huri no hihhia. ²¹ Te hine ku taapiri ki mamaoha raa e me ki aroha aia hokoia, maitaname te saaita te hakalono llihu aia raa ku tae ake; e meia

te saaita te tamariki raa e hopo raa, te hine raa e me ki ssiri na hakalono llihu aia raa hakaatoa, maitaname aia ku hihia e mee te tamariki raa ku haanau iho i te maarama nei. ²² Teenei hea ennoho ma kootou te aho nei: kootou e me ki alloha, e meia Anau e me ki kite kootou hakaraoi, tena kootou e me ki hihhiaroo i roto na hatu manava kootou, teenei ko te hihia tera se hai tama e lavaa te ui i taha ma kootou.

²³ “Te saaita te aho naa e tae mai raa, kootou e me ki selavaa te kainno mai Anau ni mee pee-hee. Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamana e me ki kou atu niaa kootou e kainno ake Aia i te inoa Anau. ²⁴ Imua, kootou se hai tama e kainno ake Te Atua i te inoa Anau niaa kootou e hihhi, ia kainno tena kootou e me ki too ki lavaa kootou te too te hihia hakamaoni.

Namahi Jisas eraka iaruna namahi te maarama nei

²⁵ “Anau e tattara atu kootou name nei i na tattara hurihuri. E meia e isi te saaita e me ki tae mai, tena Anau selavaa te tattara atu na tattara hurihuri, e meia Anau e me ki tattara hakamatahua atu kootou i te vahi te Tamana.

²⁶ Te saaita te aho naa e tae mai raa, kootou e me ki kainno ake Tama raa name i te inoa Anau, tena Anau se tattara atu ma Anau e me ki kainno ake Tama raa ma kootou, ²⁷ maitaname te Tamana Hokoia e laoi kootou. Aia e laoi kootou maitaname kootou e laoi Anau, tena ki hakattina pera ma Anau e hamai Te Atua. ²⁸ Anau e hamai Tamana no tae mai i te maarama nei. Tena vahaonei Anau e me ki tiaki te maarama nei no vaakai muri te Tamana Anau raa.”

²⁹ Tena na disaipol Aia raa ki meake Jisas ma, “Te saaita nei Akoe ku tattara hakamatahua mai,

tena Akoe ku se tattara na tattara hurihuri.
³⁰ Te saaita nei maatou ku illoa pera ma Akoe eiroa roo namee hakaatoa; Akoe eiroa na hakataakoto na tama hakaatoa niaina laatou se vahiri atu Akoe. Te mee nei e mee maatou no hakattina pera ma Akoe e hamai TeAtua.”

³¹ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Kootou ku hakattina roo te saaita nei? ³² Eisi te saaita e me ki tae mai, tena te saaita naa ku tae mai, teenaa ko te saaita kootou hakaatoa e me ki maaseu huri no huro na matakaina kootou raa, tena kutiaki Anau ki noho Hokonnau. Emeia Anau semee ma Anau enoho Hokonnau, maitaname Tamana enoho i roto Anau. ³³ Anau e tattara te mee nei kilavaa kootou teno taravare emee kootou ehukui ma Anau. Na tama te maarama nei raa e me ki mee kootou ki hakalono llihu. Emeia kootou ki se mattaku! Anau ku oti te seu na mahi te maarama nei!”

17

Jisas e lotu ki tokonaki na disaipol Aia

¹ Jisas e tattara ake na tattara Aia raa no oti, tena Aia kikkira i te vaelani no lotu ma, “Tamana, te saaita Anau e me ki hakalono llihu raa ku tae mai. Huri ake na mahi hai mmahi te Tamariki Akoe raa, kilavaa te Tamariki Akoe raa te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa. ² Maitaname Akoe ekou mai Anau na mahi ki hakamaatua i aruna na tama roo hakaatoa ma kilavaa Anau te kou ake te ora e ora tahi raa i na tama Akoe ni kou mai Anau raa. ³ Tena te hakataakoto te ora e ora tahi raa e mee na tama ki illoa Akoe; TeAtua hokotahi tera e hakamaoniraa, ia ki illoa hoki Jisas Krais, te Tama Akoe ni kauna ria mai raa.

⁴ Anau ku oti te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa i te maarama nei; Anau ku oti te ppena na uata hakaatoa Akoe ni kou mai Anau ki ppena raa. ⁵ Tamana! Kou mai na mahi hai mmahi Akoe raa vahao nei Akoe koi noho ma Anau, kou mai na mahi e ssau pera ma na mahi Anau ni isi te saaita Anau ni noho ma Akoe i mua te maarama nei ni tipu ake raa.

⁶ “Anau e tattara ake na tama Akoe ni kou mai i roto te maarama nei raa no illoa mai Akoe. Na tama raa nitama Akoe, tena Akoe e kou mai na tama raa i Anau. Na tama raa e hakallono roo na tattara Akoe raa, ⁷ tena te saaita nei laatou ku illoa pera ma namee hakaatoa Akoe ni kou mai Anau raa ni mee e oo mai Akoe. ⁸ Anau e tattara ake no llono na tama raa na tattara Akoe ni kou mai Anau raa, tena na tama raa ku too na tattara raa; na tama raa e illoa pera ma Anau e hamai Akoe, tena laatou e hakattina hoki pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.

⁹ “Anau elotu ma na tama raa. Anau selotu ma na tama te maarama nei hakaatoa, e meia Anau elotu ma na tama koi Akoe ni kou mai Anau raa, maitaname na tama raa nitama Akoe. ¹⁰ Namee hakaatoa Anau eisiraa ni mee Akoe, tena namee hakaatoa Akoe eisiraa ni mee Anau, tena nameeraa eme ki huri ake na mahi Anau. ¹¹ Tena te saaita nei Anau eme ki vaakai atu Akoe; Anau ku selavaa hoki tenoho i roto te maarama nei, e meia na tama raa eme kinnoho i te maarama nei. Tamana e Tapu! Rorohilaoui na tama raa ina mahi te inoa Akoe, teenaa ko te inoa Akoe ni kou mai Anau ma kilavaa na tama raa te nnoho pera ma he kano henua hokotahi, e ssau pera ma Taaua e hokotahi raa. ¹² Te saaita

Anau ennoho ma natamaraa, Anau erorohi hakaraoi natamaraa inamahi teinoa Akoe, teenaa ko teinoa Akoe nikoumai Anauraa. Anau erorohi hakappuru natamaraa, tena sehai tama natamaraa nillano, emeia te tama koi etau teranoraa eme kirano, kimee natattara teLauniu Tapuraa kihakamaoni.

¹³ Tena tesaaitanei, Anau kuhaereatu Akoe, tena Anau etattara natattara nei itemaaramanei kilavaa natamaraa tehihia hakamaoniroo iroto nahatumanava laatou.

¹⁴ Anau ekouake natattara Akoe raa nollono natamaraa, tena natama te maarama nei raa ku se hihhai natamaraa, maitaname nahakataakoto natamaraa se hakanatahi perama nahakataakoto natama te maarama nei raa, essau perama nahakataakoto Anauraa se hakanatahi ma nahakataakoto natama te maarama nei raa. ¹⁵ Anau se kainno atu Akoe kitoo natamaraa itaha ma te maarama nei, emeia Anau ekainno atu Akoe kirorohilaoui natamaraa itaha ma namahi Satan.

¹⁶ Natamaraa sei ma nitama te maarama nei, essau perama Anau sei ma hetama te maarama nei. ¹⁷ Natattara Akoe raa ehakamaoni, tena Akoe kuhakatapu na ora natamaraa inamahi natattara hakamaoni Akoe raa.

¹⁸ Anau ekauna natamaraa ki oo vaaroto te maarama nei, essau perama Akoe nikaunaria mai Anau kihamai itemaarama nei raa. ¹⁹ Tena kutokonaki natamaraa. Anau ehoki atu te ora Anauraa kihenekau ma Akoe, kilavaa natamaraa te hoki atu hoki na ora laatou raa kihenekau ma Akoe.

²⁰ “Anau selotu atu ma kitokonaki koi

na tama nei, e meia kitokonaki hoki na tama tera e hakattina Anau ina tattara laatou raa. ²¹ Anau elotu ma na tama raa kinnoho pera ma hekanohenua hokotahi. Tamana! Tokonaki na tama raa kinnoho iroto Taaua, kilavaa na tama te maarama nei raa te hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau. ²² Anau ekou ake na tama raa namahi pera ma namahi Akoe ni kou mai Anau raa, ia kilavaa hoki na tama raa te hukui no hokotahi, essau pera ma Taaua e hokotahi raa: ²³ Anau enoho iroto na tama raa, tena Akoe enoho iroto Anau kitokonaki na tama raa kihukui hakamaoni no hokotahi, ia kilavaa na tama te maarama nei raa te illoa pera ma Akoe e kauna ria mai Anau, tena killoa hoki pera ma Akoe elaoi laatou pera ma Akoe elaoi Anau raa.

²⁴ “Tamana! Akoe ekou mai na tama raa i Anau, tena Anau e hihai ma na tama raa kinnoho itekina Anau enohoraa kilavaa na tama raa tekkite namahi haimmahi Anauraa, teenaa ko namahi haimmahi Akoe nikou mai Anauraa, maitaname Akoe elaoi Anau i mua te maarama nei ni tipu ake.

²⁵ “Tamana e Tonu tahi! Na tama te maarama nei raa se illoa Akoe, e meia Anau eiroa Akoe, tena na tama Akoe ekou mai Anauraa e illoa ma Akoe e kauna ria mai Anau. ²⁶ Anau e tattara ake na tama raa no illoa Akoe, tena Anau eme kitauhano teppena peinei, kilavaa telaoi Akoe Anauraa temoe iroto na tama raa, tena Anau hoki kinoho iroto na tama raa.”

*Jisas ku hakapiki ria**(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)*

¹ Te saaita Jisas ni lotu no oti, Aia ku haere ma na disaipol Aia raa i teeraa vahi te Riva Kidron. Tena eisi te paupaku ehhomo na oliv etuu ite kina raa, tena Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo i roto te paupaku raa.

² Judas, tetama e me ki hakari ake Jisas raa e iroa te paupaku raa, maitaname Jisas ekkutu tammaki na vahao ma na disaipol Aia raa ite kina raa. ³ Kito Judas ki haere ake ma na soldia i Rom raa hakapaa ma na soldia e lollohi te Hare Tapu tera na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ni kauna ria ki oo ake raa, tena na tama raa e oo ake ma na haana laatou raa, na lamu ia ma na laiti. ⁴ Jisas e iroa na mee roo hakaatoa tera e me ki kapihi ake Aia te poo naa, tena Jisas ki haere atu no vahiri ake na tama raa, “Koai te tama kootou e seseenaa?”

⁵ Kito na tama raa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

Tena Jisas ki meake, “Teenei Anau nei.”

Judas tetama sakkino raa etuu ite kina raa ma na soldia raa. ⁶ Te saaita Jisas ni meake ma, “Teenei Anau nei,” na tama raa ku horo muri nohhina iraro. ⁷ Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi hoki ma, “Koai te tama kootou e seseenaa?”

Kito na tama raa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

⁸ Tena Jisas ki meake, “Anau ku oti te meatu pera ma teenei Anau nei. Tena kame kootou e sese koi Anau, kootou kutiaki na tama nei ki oo.” ⁹ (Jisas etattara ake peenei ma

ki mee na tattara Aia nitattara ake i mua raa ki hakamaoni: “Tamana, se hai tama na tama Akoe ni kou mai Anau raa e me ki llano.”)

¹⁰ Tena Saimon Pita, te tama e isi te paraamoaraa ku uhu te paraamoaraa no ttuu te katarina te vahi laua te tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa no hopo. Te inoa te tama hehekau raa ko Malkus. ¹¹ Kito Jisas ki meake Pita, “Tuku te paraamoaraa i te kina Akoe ni too raa! Akoe e maanatu ma Anau ki se lavaa te unu te kapu na hakalono lihu te Tamana raa ni kou mai Anau?”

Jisas e tuu i mua Anas

¹² Tena na soldia i Rom raa hakapaa ma te soldia hakamaatua ia ma soldia na Jiu raa ku hakapiki Jisas no haihai, ¹³ tena kitoo Tamaraa no kkave ia Anas raa imua. Anas ko te hinaona tanata Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua te hetu naa. ¹⁴ Teeraa ko Kaiafas ni tattara ake na tama hakamattua na Jiu raa ma e tauareka te tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.69–70; Mak 14.66–68; Luk 22.55–57)

¹⁵ Saimon Pita laua ma teeraa disaipol ku tauttari Jisas. Te pohouru hakanaaniu na maatua raa e iroa laoiroo teraa disaipol, kito te disaipol raa ki haere i hare ma Jisas i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa, ¹⁶ e meia Pita e hakattari mai i aho. Tena teeraa disaipol ki vaakai i aho no tattara ake te taukupu e tuu te totoka raa, tena aia kitoo Pita no kkave i hare. ¹⁷ Kito te taukupu e tuu te totoka raa

ki meake Pita, “Ako e hoki he disaipol te Tama raa kaa seai?”

Tena Pita ki meake, “Seai, anau seai.”

¹⁸ Te poo naa e haumallii, tena na tama hehekau raa e hakaara te ahi, tena ki ttuu alleha te ahi raa no hakamamahana. Kito Pita ki haere atu nottuu ma na tama raa no hakamamahana hoki.

Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku lahulahu Jisas

(Matiu 26.59–66; Mak 14.55–64; Luk 22.66–71)

¹⁹ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku vahiri ake Jisas i te vahi na disaipol ia ma na akoako Aia raa. ²⁰ Tena Jisas ki meake, “Anau na vahao tahi etuu imua na tama hakaatoa no tattara; Anau emee na akoako Anau raa i roto na harelotu na Jiu ia ma te Hare Tapu, tena i na kina na tama hakaatoa e kktutu tahi raa. Anau sehai vahao etattara hemuu na tattara Anau raa. ²¹ Aiea, kaa kootou e vahiri mai Anau naea? Vahiri atu na tama tera ellono na tattara Anau raa. Vahiri ake na tama raa ma ni tattara peehee Anau e tattara raa, maitaname na tama raa e illoa hea Anau e tattara ake laatou raa.”

²² Tesaita Jisas nimeake peenei raa, tena he soldia hokotahi kuppaa na patikauvae Tama raa, tena ki meake, “Ako e lavaa roo te tattara ake peenaa i te pohouru hakanaaniu na maatua raa?”

²³ Kito Jisas ki meake, “Kame Anau e isi te tattara sakkino nippehi, tena akoe ku meake killono na tama nei hakaatoa te tattara naa. Emeia kame na tattara Anau raa ettonu koi, tena kaa akoe eppaa Anau naea?”

24 Jisas koi haihai ria koi, tena Anas kikkave Jisas iaa Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua raa.

*Pita ku kore hakaraoi hoki ma aia se iroa Jisas
(Matiu 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)*

25 Pita koi tuu koi itekina te ahiraa no hakamamahana. Kito alaa tama ki meake, "Ako e seai ma he disaipol hoki te Tama raa?"

Emeia Pita e kore hoki, tena ki meake, "Seai, anau seai."

26 He tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa, ia he tama hoki e lave te tama Pita ni tuu te katarina no hopo raa ku meake, "Aiea anau sekite akoe ni tuu ma te Tama raa iroto te paupaku?"

27 Kito Pita ki kore hakaraoi hoki, tena ki meake, "Seai." Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.

Jisas e tuu i mua Pailat

(Matiu 27.1-2; 27.11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

28 Te tahata roo na soldia raa ku too Jisas ite hare Kaiafas raa no kave ite hare te tama hakamaatua te taumani i Rom raa. Na tama hakamattua na Jiura se oo ihare, maitaname laatou se hihai ma laatou kiisi na haisara ite vahi na tuua raa, ma kilavaa laatou te kikai te Kai te Pasova raa. 29 Kito Pailat ki haere i aho no vahiri ake na tama raa, "Kootou ki tattara mai hea te Tama nei e ppena e ssara naa."

30 Kito na tama raa ki meake, "Maatou se lavaa te kou mai te Tama nei iaa Akoe kame Aia ni se hai sara e ppena."

31 Tena Pailat ki meake na tama raa, “Tena kootou hokkootou ki too Tama nei no hakatonutonu i te vahi na tuaa kootou raa.”

Kito na tama raa ki vaakai ake ma, “Maatou e tapu te taa te tama ki mate.” 32 (Na mee nei e kapihi mai ki mee na tattara Jisas raa ki hakamaoni; na tattara Aia ni tattara ake na tama raa i te vahi te mate Aia raa.)

33 Kito Pailat ki vaakai i hare no kanna ake Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa, “Ako e ko te Tuku na Jiu?”

34 Tena Jisas ki vahiri ake ma, “Te vahiri naa he vahiri koi ako e ma e isi na tama e tattara atu ako e i te vahi Anau?”

35 Kito Pailat ki meake, “Ako e maanatu ma anau he Jiu? Teenaa ko na tama roo kootou naa ia ma na maatua hakananniu raa e kou mai Ako e i anau. Hea Ako e ni ppena?”

36 Tena Jisas ki meake, “Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei; ia peeraa te Hakamaatua ana Anau raa ki tuu i te maarama nei, peera na tama tauttari Anau raa e me kippuhu ki se lavaa kootou te too Anau no kkave i na tama hakamattua na Jiu raa. Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei.”

37 Kito Pailat ki vahiri ake Jisas, “Tena, kaa Ako e he tuku?”

Kito Jisas ki meake, “Ako e vahiri mai ma Anau he tuku. Anau e haanau mai i roto te maarama nei ma te hakataakoto hokotahi nei; ki tattara i te vahi te hakamaoni raa. Na tama e tauttari te hakamaoni raa e me ki hakallono Anau.”

38 Kito Pailat ki meake, “Kaa te hakamaoni raa hea?”

Jisas ku mee ki taia ria ki mate

(Matiu 27.15–31; Mak 15.6–20; Luk 23.13–25)

Kito Pailat ki vaakai hakaraoi iaho no meake te kanohenua raa, “Anau seisi te mee esara elave ma kitaa Tama nei ki mate. 39 Emeia ite vahi natuaa tera kootou eisi raa, navahao na Kai na Pasova hakaatoa, anau eme ki hakattana he tama karapusi hokotahi ma kootou. Kootou e hihhai ma anau ki hakattana ma kootou te Tuku na Jiu raa?”

40 Kito te kanohenua raa ki vaa ake ma, “Seai, seai ma ko Tama naa! Maatou e hihhai Barabas!” (Barabas he tama taa tama.)

19

1 Tena Pailat ki kou ake Jisas ina soldia raa ki riki. 2 Na soldia raa e pena te hau inalaakau e tutuia raa, tena ki hakatau ake iaruna te pohouru Tama raa, tena na tama raa ki hakauru ake Jisas te kaukahu ettea pouri raa, 3 tena laatou ki oo ake no meake Tama raa ma, “Hakammaha te Tuku na Jiu!” Tena na tama raa ki oo ake no ppaa na maihu Tama raa.

4 Kito Pailat ki vaakai ake hakaraoi iaho no meake te kanohenua raa, “Kira ake, anau eme ki kou mai Tama raa iaho ki kkite kootou pera ma anau seisi te mee esara elave kitaa Tama raa ki mate.” 5 Kito Jisas ki hamai iaho, tena Aia ku hau te hau manamana, tena kiuru hoki te kaukahu ettea pouri. Kito Pailat ki meake na tama raa, “Kira ake! Teenei te Tama nei!”

6 Te saaita na maatua hakananniu raa laatou ma na soldia elollohi te Hare Tapu raa ni kkite

Jisas, na tama raa ku vaa ake ma, “Tii Tama naa i aruna te kros! Tii Tama naa i aruna te kros!”

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, “Kame peenaa; kootou hokkootou ku too Tama nei no ttii i aruna te kros. Anau selave hea Tama nei e ppena e sara.”

⁷ Tena te kanohenua raa ki meake hakaraoi, “Maatou e isi te tuua tera e mee ma te Tama nei e tau te mate, maitaname Aia e tattara ma Aia he Tamariki TeAtua.”

⁸ Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, Aia ku matakuroo. ⁹ Tena aia ki vaakai i hare no vahiri ake Jisas, “Ako e he tama e hamai i hee?”

Emeia Jisas e tuu hemuu koi se tattara. ¹⁰ Kito Pailat ki meake Aia, “Ako e se hihai ki tattara mai Anau? Maanatu, anau e isi na mahi ki hakattana Ako e ki haere ia ma ki ttii Ako e i aruna te kros.”

¹¹ Tena Jisas ki meake, “Ako e isi koi na mahi i aruna Anau e mee TeAtua e kou atu na mahi naa i akoe. Emeia te tama e kou atu Anau i na rima kootou raa e ppena te mee e haeo roo.”

¹² Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku sесе he ara ma ki hakattana Tama raa ki haere. Emeia te kanohenua raa e vaa ake ma, “Kame akoe e hakattana Tama naa ki haere, tena akoe e hurimai pera ma akoe seai ma he soa te tuku i Rom raa! Te tama e tattara ma aia he tuku raa e hakataukaa ma te tuku i Rom!”

¹³ Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku too Jisas nokkave i aho no hakanoho i aruna te tuai e hakatonotonu na tama tera e kanna ma, “Te Papa Hatu raa”. (Na Hibru raa e kanna te kina nei ma “Gabata”.) ¹⁴ Te mee raa ku taapiri ki tae telaa latea te aho naa, te aho i mua te aho te Kai te Pasova raa. Tena Pailat ki meake te kanohenua raa, “Te nei te Tuku kootou!”

¹⁵ Tena na tama raa ki vaa ake ma, “Taa Tama naa ki mate! Taa Tama naa ki mate! Ttii Tama naa i aruna te kros!”

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, “Kootou e hihhai ma anau kittii te Tuku kootou raa i aruna te kros?”

Tena na maatua hakananniu raa ki meake, “Te tuku hokotahi koi maatou e isi raa ko te tuku i Rom!”

¹⁶ Tena Pailat ki too Jisas no kou ake na tama raa ki tii i aruna te kros.

Jisas ku ttii ria i aruna te korosi

(Matiu 27.32–44; Mak 15.21–32; Luk 23.26–43)

Kito na tama raa ki hakattaki Jisas.

¹⁷ Jisas e amo te kros Aia raa no haere no tae ite kina e hui ma, “Te Kina te Ivi te Pohouru.” (Na Hibru raa e kanna te kina raa ma, “Golgota”.) ¹⁸ Na soldia raa e ttii Jisas i te kina raa, tena na tama raa ki ttii hoki tokorua na tama kailallao raa i na vahi, tena te kros Jisas e tuu lottonu na kros tokorua raa.

¹⁹ Pailat e taataa na tattara nei i aruna te hono, tena kittii te hono raa i aruna te kros. Teenei na tattara Pailat e taataa, “Jisas te Tama i Nasaret, te Tuku na Jiu.” ²⁰ Tammaki na tama e ppau na tattara raa, maitaname te kina na tama raa e ttii Jisas raa se mmao ma te matakaina e rahi raa. Na tattara nei e tatta in a tattara Hibru, Latin ia ma Grik. ²¹ Tena na maatua hakananniu raa ki meake Pailat, “Auu se taataa ma ‘Te Tuku na Jiu’, emeia taataa pera ma, ‘Te Tama nei e tattara ma, Anau ko te Tuku na Jiu.’”

²² Kito Pailat ki meake, “Hea anau e taataa tiaki ki mmau peena.”

23 Na soldia raa ettiiroo Jisas nooti, tena laatou kitoo na hekau Tamarāa novvae e haa natuhana kitau ma laatou tokohāa, te soldia hokotahi etoo tetuhana aia. Na soldia raa etoo hoki te kaukahu roroa tera ettui koi te paamaro hokotahi, se hai kina e huhukui raa.

24 Na soldia raa e tattara hokolaatou ma, “Taatou se lavaa te saesae te kaukahu nei, taatou ki ttahao huhu na hatu kimmata ma koai e me kitoo te kaukahu nei.” Te mee nei e kapihi mai ki mee na tattara te Launiu Tapu raa ki hakamaoni:

“Na tama raa e vaevae na hekau Anau raa ma laatou,

tena ki ttahao huhu na hatu kitoo te kaukahu roroa Anau raa.”

Teenei hea na soldia raa e ppena.

25 Te tinna Jisas raa, te taina te tinna Aia raa, Meri te avana Klopas raa, tena Meri te tama i Makdala raa e ttuu taapiri ake te kros Jisas raa.

26 Jisas e kite te tinna Aia raa laaua ma te disaipol Aia e hihhai mahi raa e ttuu i te kina raa, tena Aia ki meake te tinna Aia raa ma, “Teenei he tama Akoe.”

27 Tena Aia ki meake te disaipol raa, “Teenei he tinna akoe.” Tena kaamata te saaita naa te disaipol raa kutoo Meri nonnoho laaua i te hare Aia raa.

Te mate Jisas

(Matiu 27.45–56; Mak 15.33–41; Luk 23.44–49)

28 Jisas e iroa pera ma te saaita nei na mee roo hakaatoa kuoti, tena kimee hea emmau iroto te Launiu Tapu raa ki hakamaoni, tena Aia ki meake ma, “Anau hiunu.”

²⁹ Eisi te kumete e tuu i te kina raa e pii roo na wain e mmara; na soldia raa e too te spans raa no ttoki i roto te wain raa, tena ki haihai te spans raa i te mata telaakau te hisop raa, tena ki ssau ake no tuku ake na maihu Tama raa.

³⁰ Jisas e mmiti te wain raa no pakupaku, tena ki meake, “Ku oti hakaatoa!”

Tena Aia ki huru te pohouru Aia raa no mate.

Te vahi manava Jisas raa ku vvana ria

³¹ Tena na tama hakamattua na Jiu raa ki meake Pailat ki hakattana laatou ki oo no kkoti na vae na tama etottoo iaruna na kros raa, tena kuturi iho na tinotama raa itaha ma na kros raa. Na tama hakamattua raa e meake e mee teeraa he aho rima, tena laatou se hihhai ma na tinotama raa ki tottoo te aho te Sabat raa, e mee te Sabat raa he aho etapu. ³² Kito

na soldia raa ki oo no kkoti na vae te tama kaamata raa, tena ki oo no kkoti na vae teeraa tama hoki tera nittii ria i teeraa vahi Jisas raa.

³³ Emeia te saaita laatou ni oo atu iaa Jisas raa, na soldia ku kkite pera ma Jisas ko na mate roo, tena laatou ni sekkoti na vae Tama raa.

³⁴ Tena he soldia hokotahi e taro te hika aia raa i te vahi manava Jisas, tena te saaita naa koi na toto ia ma na vai raa kukkoo iho itaha ma te vahi manava Tama raa. ³⁵ (Te tama ni kite

te mee nei raa ku haere tattara roo te mee nei ma kilavaa kootou te hakattina. Hea te tama raa etattara raa e hakamaoni, tena aia hoki e iroa pera ma aia etattara te hakamaoni.)

³⁶ Te mee nei e kapihi mai ki mee na tattara i roto te Launiu Tapu raa ki hakamaoni:

“Se isi na ivi Tama raa e me ki kottia ria.”

37 Tena eisi teeraa kina hoki e mmau i roto te Launiu Tapu e mee ma,
 “Te kanohenua raa e me kikkira ake te Tama laa-
 tou ni ttoki raa.”

Josep ku too te tinotama Jisas

(Matiu 27.57–61; Mak 15.42–47; Luk 23.50–56)

38 Tena kioti, Josep te tama te matakaina Arimatea raa ku haere no meake Pailat ma aia e lavaa te too te tinotama Jisas raa. (Josep he tama e tautari hemuu na tiputipu Jisas, maitaname aia e matakau na tama hakamattua na Jiu raa.) Tena Pailat ki meake tama raa ki too te tinotama Jisas raa, tena Josep ki haere no ssau te tinotama Jisas raa itaha ma te kina raa. 39 Nikodimas, te tama ni haere kaamata no mmata Jisas i tepoo raa e oo laaua ma Josep, tena aia etoo na sanda e hilo ma na rehu mannoni e taapa ma ni aloo raa no haere ma aia; te mmaha na mee raa e tae tipu toru na kilo. 40 Tokorua na taanata raa etoo te tinotama Jisas raa no amuhi nalloo e hilo ma na rehu manoniraa, tena kimmini te tinotama Jisas raa ma napaamaro. Teenei he tiputipu na Jiu raa te saaita laatou e tanattana ki tanu te tama. 41 E isi te paupaku e tuu i te kina Jisas ni taia ria no mate raa, ia e isi hoki te taruma e tuu i roto te paupaku raa tera sehai tama ni tanu i roto imua. 42 Maitaname teenaa ko te aho imua te Sabat, ia e mee te taruma raa e taapiri hoki, tena tokorua raa ki oo noppono te tinotama Jisas raa i roto te taruma raa*.

---

* 19:42 19.42 te taruma nei e keru te vahi te mouna hua

20

Jisas ku ora muri

(Matiu 28.1–8; Mak 16.1–8; Luk 24.1–12)

¹ Tahata roo te aho telatapu, te saaita te mee raa koi marupouri, tena Meri tetama te matakaina Makdalaraa ku haere itetarumaraa nokite pera ma te hatu nippui tetarumaraa ku oti te hakatuperia itaha ma te totoka te tarumaraa*. ² Tena te hine raa ki tere no mmata Saimon Pita laaua ma te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa, tena aia ki tattara ake tokorua raa ma, “Na tama raa ku oti te too te tinotama TeAriki raa itaha ma te tarumaraa, tena maatou kuse illoa ite kina na tama raa e tuku te tinotama Tamaraa!”

³ Kito Pita laaua ma teeraa disaipol kioo itetarumaraa. ⁴ Tokorua raa e hai ma te huro, e meia teeraa disaipol enahoro roo iaruna Pita, tena aia etae kaamata itetaruma. ⁵ Tamaraa seuru iroto tetarumaraa hoki, e meia aia e haatiu koi nokite na paamaro nimmini Jisasraa. ⁶ Tena Saimon Pita eteremai imuri no haere tahiroo no uru iroto tetarumaraa. Pita e kite na paamaro nimmini Jisasraa emmoe ite kina raa, ⁷ ia tepaamaro hoki na tama raa niuhi tepohouru Jisasraa. Tepaamaro raa semmoe hakapaa ma na paamaro nimmini te tinotamaraa, e meia tepaamaro raa e minimini no moe te kina aia hokoia. ⁸ Tena teeraa disaipol, te tama nitae kaamata itetarumaraa ku uru atu iroto

---

* **20:1** 20.1 na henua raa e kkeri na taruma laatou raa ina kina e hatu e mmotu hua

te taruma raa no kite te mmoe na mee raa, tena ki hakatina. ⁹ (Emeia tokorua raa se illoa hakaraoi na tattara e mmau i roto te Launiu Tapu tera e mee ma te Tama raa e me ki ora muri i taha ma te mate raa.) ¹⁰ Tena tokorua na disaipol raa ki vakkai i hare.

*Jisas ku tuu ake iaa Meri te hine i Makdala
(Matiu 28.9-10; Mak 16.9-11)*

¹¹ Meri e haere no tuu notanitani iaho te taruma raa. Aia koitanitani koi, tena aia ku huru atu no kkira i roto te taruma raa ¹² no kite e rua na ensel e uru na hekau makkini, tokorua raa e nnoho i te kina te tinotama Jisas raa ni moe. Tokorua enoho, te tama i te kina te pohouru, tena teeraa tama enoho i te kina na vae raa. ¹³ Kito tokorua raa ki vahiri ake, “Ako e tanitani naea?”

Tena Meri ki meake, “Na tama raa e too te tinotama TeAriki anau raa itaha, tena anau kuse iroa i te kina laatou e tuku te tinotama Tama raa!”

¹⁴ Tena aia ki hakatike no kite Jisas ku tuu i te kina raa; e meia aia se iroa ma teeraa ko Jisas.

¹⁵ Kito Jisas ki vahiri ake ma, “Ako e tanitani naea? Ako e sесе aii?”

Meri ekkahu ma teeraa ko te tama te paupaku raa, kito aia ki meake te Tama raa, “Tama hakanaaniu, kame ako e too te tinotama Tama raa itaha, tena ako ku hakari mai anau i te kina ako e tuku te tinotama Tama raa, ki haere anau no too te tinotama raa.”

¹⁶ Kito Jisas ki kanna ake te hine raa ma, “Meri!”

Tena Meri ki hakatike no kkira ake Jisas, tena ki meake, “Raboni!” ina tattara hakaHibru. (Te tattara nei e mee ma, “Tisa”.)

¹⁷ Kito Jisas ki meake Meri, “Auu settaohi Anau, maitaname Anau seki haere iaruna i te Tamana Anau raa. Emeia haere no tattara ake na taina† Anau raa pera ma Anau e me ki vaakai i TeAtua te Tamana Anau ia ma te Tamana laatou raa, ia TeAtua Anau ia ma TeAtua laatou raa.”

¹⁸ Kito Meri ki haere no tattara ake na disaipol raa pera ma aia e kite TeAriki, tena aia ki tattara ake na disaipol raa na tattara Jisas ni tattara ake aia raa.

Jisas e tuu ake i na disaipol Aia

(Matiu 28.16–20; Mak 16.14–18; Luk 24.36–49)

¹⁹ Te mee raa ku hiahi roo te aho te latapu, tena na disaipol raa ku hakkutu i hare, tena ki pupui na totoka raa no hakapikapi, maitaname laatou e mattaku na tama hakamattua na Jiu raa. Tena Jisas ki haere ake no tuu ite kina na tama raa e kkutu raa no meake, “Te noho laoi ki nnoho ma kootou!” ²⁰ Jisas e tattara ake no oti, tena Aia ki huri ake na rima ia ma te vahi manava Aia raa. Na disaipol raa ku hihhia roo e mee laatou ku kkite TeAriki. ²¹ Kito Jisas ki meake hakaraoi hoki ma, “Te noho laoi ki nnoho ma kootou. Essau pera ma te Tamana e kauna ria mai Anau, tena Anau e me ki kauna hoki kootou.” ²² Tena Jisas ki iri ake na tama raa, tena ki meake, “Too TeAnana Tapu. ²³ Kame kootou e ssirihia na hai sara na tama, tena na hai sara na tama naa e me ki ssirihia; kame

---

† **20:17** 20.17 na tama Jisas e tattara ma ko na taina Aia raa ko na disaipol Aia

kootou se ssirihia na hai sara na tama naa, tena na hai sara na tama naa se lavaa te ssirihia.”

Tomas ku kite Jisas

²⁴ Tomas he disaipol i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa (na tama e kakanna hoki aia ma te Kooka raa), e seai i te kina raa te saaita Jisas ni haere ake. ²⁵ Tena alaa disaipol ku tattara ake Tomas ma, “Maatou e kkite TeAriki!”

Kito Tomas ki meake na tama raa, “Anau e me ki hakatina koi kame anau e kite na kina na katana raa ni uru na rima Aia raa, tena ku taaro te matarima anau nei i roto na kina na katana raa ni uru raa, tena ku taaro hoki te rima anau nei i roto te vahi manava Aia raa.”

²⁶ Helatapu hakaatoa e haere no raka, tena na disaipol raa ku kkutu hakaraoi ihare, tena Tomas ku nnoho ma laatou te saaita naa. Na totoka raa epuipui hakammate roo, e meia Jisas e haere ake koi ihare no ttuu ma na tama raa, tena ki meake, “Te noho laoi ki nnoho ma kootou.” ²⁷ Tena kito Jisas ki meake Tomas, “Taaro te mata rima akoe raa i te kina nei, tena akoe ku kkira mai na rima Anau nei, tena haaro mai hoki te rima akoe raa no ppono i roto te vahi manava Anau nei. Hakaoti te mamaanatu tamaki, tena ku hakatina!”

²⁸ Kito Tomas ki meake Jisas, “TeAriki ia ma TeAtua anau!”

²⁹ Tena Jisas ki meake Tomas, “Ako e ku hakatina e mee akoe ku kite Anau? Na tama se kkite Anau no hakattina raa e me ki hakatapura ia!”

Te hakataakoto tera e mee Jon ki taataa te launiu nei

³⁰ Jisas eppena tammaki alaa mirakol hoki i mua na karemata na disaipol raa tera se tattaa iroto telauniu nei. ³¹ Emeia na mee nei e tattaa iroto telauniu nei kilavaa kootou te hakattina pera ma Jisas ko te Mesaia, te Tamariki TeA-tua raa, tena na hakattina kootou Tama raa e me ki mee kootou ki too te ora hakamaoni.

21

Jisas e tuu ake tokohitu na disaipol

¹ Tena ki oti, Jisas ku tuu ake hoki i na disaipol Aia raa i te kina te Namu Galili raa. Te mee nei e kapihi ake peenei.

² Saimon Pita, Tomas (te Kokoa raa), Nataniel, (te tama i Kana iroto Galili raa), tena tokorua na tama Sebediraa ia ma alaa tokorua hoki na disaipol Jisas raa ekkutu hakaatoa. ³ Tena Saimon Pita ki meake alaa disaipol ma, “Anau e me ki haere no pupui.”

Kito na disaipol raa ki meake ma, “Maatou e me ki oo taatou.” Tena na tama raa ki too te manau raa no aro, e meia te poo naa hakaatoa na tama raa se isi na ika e mmau. ⁴ Te saaita te laa raa ku hopo ake, Jisas ku tuu i te taunatai, e meia na disaipol raa se illoa ma teeraa ko Jisas. ⁵ Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Eaa, kootou se isi na ika e mmau?”

Tena na disaipol raa ki meake, “Seai roo hokotahi.”

⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Ppehi te kupena naa i te vahi laaua te manau naa, tena kootou e me ki mmau na ika.” Kito na tama raa kiletu te kupena raa, tena laatou ku selavaa

te hhuri ake te kupena raa i aruna, maitaname te kupena raa ku mmau na ika tammaki roo.

⁷ Tena te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa ku meake Pita, “Teena ko TeAriki!” Ia te saaita koi Pita ni rono ma teeraa ko TeAriki raa, tena aia ku rii te kaukahu aia raa areha te tinotama aia raa (e mee aia ni ui na kaukahu aia raa), tena aia ki llee no kkau i uta. ⁸ Alaa disaipol ku aro ake te manau raa i uta no hhuri te kupena ku pii roo na ika raa. Na tama raa se mmao roo i taha ma te taunatai, kame peeraa huitarau na mita te mmao laatou. ⁹ Te saaita na disaipol raa ni ttae i uta, na tama raa ku kkite te ahi e malla ma na ika e mmoe i roto te ahi raa ia ma na haraoa hoki.

¹⁰ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Kou mai ni ika na ika kootou e mmau te kupena raa.”

¹¹ Kito Saimon Pita ki haere atu no kake i roto te manau raa no horoo ake te kupena raa i uta; te kupena raa e pii roo na ika ellahi; na ika raa hakaatoa e tae huitarau tipu rima ma toru; niaina na ika raa e tammaki roo, e meia te kupena raa se mahaa. ¹² Tena Jisas ki meake na tama raa, “Oo mai no kkai.” Emeia seisi te disaipol e hihai ki vahiri ake Tama raa ma “Ako koai?” maitaname laatou e illoa ma teeraa ko TeAriki. ¹³ Kito Jisas ki haere atu no too na haraoa raa, tena ki vaevae ake na tama raa, tena Aia ki too hoki na ika raa no vaevae ake.

¹⁴ Teenei ko te hakatoru na vahao Jisas ku tuu ake i na disaipol Aia raa i muri Aia ni mate no ora muri.

Jisas e tattara laaua ma Pita

¹⁵ Te saaita na tama raa ni kkai roo no oti, tena Jisas ki vahiri ake Saimon Pita, “Saimon te tama

Jon, telaio akoe Anauraa eraka iaruna ma na laoi na tama nei i Anauraa ma seai?"

Kito Pita ki meake, "Noo TeAriki, Akoe e iroa pera ma anau elaoi roo Akoe."

Tena Jisas ki meake Pita, "Rorohi hakaraoi na punua sipsip Anauraa." ¹⁶ Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi hoki iaa Pita ma, "Saimon te tama Jon, akoe elaoi Anau ma seai?"

Kito Pita ki meake, "Noo, TeAriki, Akoe e iroa pera ma anau elaoi roo Akoe."

Tena Jisas ki meake Pita, "Rorohi hakaraoi na punua sipsip Anauraa." ¹⁷ Jisas ku vahiri ake hoki te hakatoru na vahao ma, "Saimon, te tama Jon, akoe elaoi Anau ma seai?"

Pita ku se hihai e mee Jisas e vahiri ake e toru na vahao ma, "Ako e laoi Anau ma seai?" kito aia ki meake, "TeAriki, Akoe e iroa na meeroo hakaatoa; akoe e iroa pera ma anau elaoi roo Akoe!"

Tena Jisas ki meake, "Rorohi na sipsip Anauraa." ¹⁸ Anau e tattara atu te hakamaoni: te saaita akoe ni paamee raa, akoe e tanattana no haere he kina peehee akoe e hihai ki haere raa; e meia te saaita akoe ku tanata matua raa, akoe e me kissora na rima akoe raa, tena teeraa tama e me ki haihai akoe, tena ku too akoe no kkave i te kina akoe se hihai ki haere raa." ¹⁹ (Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te tiputipu te mate Pita tera e me ki huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa.) Tena Jisas ki meake Pita, "Tautari mai Anau!"

Jisas ia ma teeraa disaipol

²⁰ Pita e hakatike no kite te disaipol tera Jisas e hihaimahiraa etuu imuri aia; teena ko

te disaipol tera ni hakapareake te vahi Jisas te saaita laatou nikkairaa no vahiriake ma, “Te Ariki, koai te tama e me ki hakariake Akoe i na tama hakamattua naa?”²¹ Pita nikite te disaipol raa, tena aia ki vahiriake Jisas ma, “Te Ariki, kaa te tama nei?”

²² Kito Jisas ki meake Pita, “Kame Anau e hihai ma te tama nei ki noho roo kitae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee? Tautari mai Anau!”

²³ Tena te tattara nei ku tere no llono na tama tauttari Jisas raa ma te disaipol raa ku selavaa te mate. Emeia Jisas se meake ma te disaipol raa selavaa te mate; Jisas e meake ma, “Kame Anau e hihai aia ki noho roo kitae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee?”

²⁴ Te disaipol naa ko te tama tera ni tattara na tattara nei, ia te tama hoki tera nitaataa na mee nei i roto te launiu nei raa, tena maatou e illoa pera ma hea aia e tattara raa e hakamaoni.

Na tattara hakaoti

²⁵ Tena etammakiroo alaa mee hoki Jisas nippena. Kame na me nei hakaatoa nitattaa i roto te launiu nei, tena anau emaanatu ma te maarama nei kame selavaa te isi na kina ki hakatau na launiu nei hakaatoa.

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287